PAZAR
18 KÂNUNUSANİ 1931
5 inci sene, No 1775
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Başmuharriri: Siirt Mebusu MAHMUT

2 nci sahifede:
Taşnak - Hobyon fesat cemiyeti
Harici ve son haberler
3 üncü sahifede:
Intihap sandığına hücüm edenlerin muhakemesine başlandı.
vazifesi nedir?
4 üncü sahifede:
1— Felek, 2- Neşriyat hayatı 3-- Hikâye, 4- Roman
5 nci sahifede
1— Halk ve Esnaf

Divanı harp dün üç mühim celse akdetti

Mürtecilerin muhakemesine dün de devam edildi

Saffet hoca her şeyi inkâr ediyor; Hızıra ve Mehdiye inanmadığını, ticarete, iktısadiyata, teksiri nüfusa ait dersler verdiğini söyleyor..

Dün Divanı harp üç celse akdetti; mürteciler, gâh inkâr, gâh tevil yoluna sapmakla beraber mühim ifşaatta bulundular

Muhakemeye bugün de devam edilecek

Menemen, 17 (Milliyet) — Bu sabah saat on buçukta mevkuf mürtecilerin muhakemesine devam edildi. Saat onda mehdinin arkadaşı iki Hasanla Mehmet Emin ve diğer hempaları salona getirildiler. Maznunların çehresi bozuktu, endişeleri barizdi. Saat on buçukta divanı harp heyeti makamını işgal etti. İddia makamında da muavin Fuat B. bulunuyordu. Reis Mustafa Pş. tatlıcı Hüseyne hitap ederek sordu:

İLK SUAL?

— Siz evinizde yapılan içtimadan haberim yok demiştiniz Halbuki bunlar (diğer maznunları göstererek) evini tarif ettiler: Buna karşı ne diyeceksin?

Menemende bir polis merkezi tesis edilmiştir. Bu merkez, idarei örfiye dolayısile, seyrüsefer takyidatına ve sair zabıta ümuruna nezaret etmektedir

Dün ilk önce isticvapları icra edilen çifte Hasanlar

Tatlıcı Hüseyin — Benim evimi herkes bilir. Annem öldüğü zaman herkes eve geldi Evin içini gördüler.

Reis — Bu tarif şöyle sathî bir tarife benzemiyor.

Tatlıcı Hüseyin — Efendim, Hasan benim evimde yapıcılık yaptı bilir.

Reis — (Topçu Hasana Sen söyle bakalım son içtimada neler görüştünüz?.

Topçu Hasan — Ben bunları müşterim oldukları için tanırım içtimalarından filân haberim yok.

Reis — Peki bunlar senin iştirakini söylüyorlar.

Topçu Hasan — Yalan. Ben Halk fırkasındanım, intihap programını yaptım. Bunlar Serbestçidirler. Bana düşmandırlar, iftira ediyorlar.

Reis — (Süleyman çavuşa) Toplandığınız zaman neler görüştünüz.

Süleyman çavuş — Benim toplanmadan haberim yok.

Reis — (Mehdinin arkadaşlarını göstererek, bunları tanır mısın, ne iş yaparlar?.

Maznun — Tanırım, bağcılık yaparlar.

Reis — (Hüseyin oğlu Aliye) sen bunları tanır mısın, bunlarla toplandın mı?.

— Toplanmadım, fakat bunları tanırım.

Mehdinin arkadaşlarından Mehmet Emin ayağa kalktı:

— Paşa Hazretleri diye bağırdı. Süleyman her şeyi inkâr ediyor. Halbuki o Kâmil mürşit idi. Milyarlarca esma çekiyor-

(Devamı yedinci sahifede)

Kırklar!

Ali Bey izahat veriyor..

Münhal meb'usluklar için yeniden intihap icra olunmayacaktır..

Kırklar içtimama iştirak etmek üzere Ankaraya giden H. Fırkası İstanbul teşkilâtını tetkike memur heyetin reisi Ali Bey şehrimize avdet etmiştir. Ali B. dün kendisile görüşen bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur.

"— Kırklar heyeti kânunusani nihayetinde tekrar toplanacaktır. İlk içtimada herkes tetkikatını anlattı. Müdavelei efkâr edildi. Bazı heyetlerin mütaleatı arasında iştirak görüldü. Kâtibi umumilik bunları tevhit edecek, kânunsani sonundaki içtimada bunlar mevzuu bahsedilerek bir karara raptedilecektir. Birinci içtimaa iştirak edemeyen bazı heyetler de ikinci içtimada hazır bulunacaklardır. Bu kararlara göre hükûmetin yapacağı işlerle fırkanın yapacağı işler tefrik edilecek,kanun haline gelmesi lâzım olanlar fırka grupunda görüşülecektir. Münhal meb'usluklar için intihap yapılmayacaktır.„

Ali B. dün, Halk Fırkası kaza, nahiye ve ocak kongreleri hakkında Cemil B. le görüşmüştür. Vilâyet kongresi salı gü-

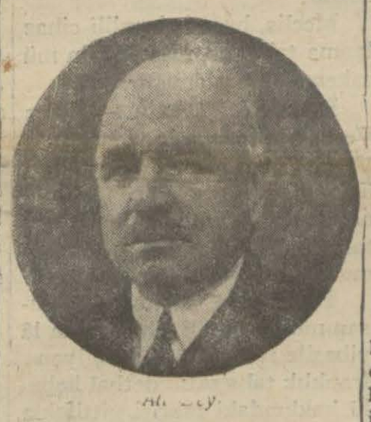

nü toplanacak, kongrede teşkilât heyeti de hazır bulunacaktır.

Vilâyet beyanname neşretti!

24 saat zarfında beyanname verecek olan kimler ?

Beyanname bastırmakta ve almakta herkes serbesttir..

Vilâyetin tebliği

Beyanname vermekle mükellef bilûumum müessesat tesbit edilmiştir. Bu hususta vilâyet makamı bir beyanname neşretmektedir. Evvelce beyanname vermeğe mecbur olanlar mahduttur. Fakat şimdiki şeklile bu iş daha şamil bir şekle konmuş olduğundan bütün polis merkezinde beyanname meselesile meşgul olmak üzere büro'lar teşkil edilecektir.

Makamı vilâyetin tebliğini aşağıda aynen neşrediyoruz.

İSTANBUL VİLÂYETİNDEN:

1704 nuamaralı kanun hükmü ne tevfikan polise verilmesi lâzım olan hüviyet beyannamesi ve defterleri nümunelerinin şekil ve rengine ve eb'adına tamamen muvafık ve mutabık olmak şartile herkes tarafından tabedilebilir. Bu beyannameleri vermekle mükellef olanlar bunları diledikleri yerden tedarik etmekte ve ya kendilerine tevdi edilecek beyannamelerin yalnız renk, şekil ve eb'adını tetkik ile alâkadar olup nerede basıldığı kendilerini asla alâkadar etmez. Olbaptaki kanunun sureti dahi leffedilmiştir.

Otel, Pansiyon, Ticarethane ve sair, umumî müesseselerde oturan ve çalışanların hüviyet varakası vermeleri mecburiyetine dair kanun..

Kanun No: 1705 — Neşri tarihi 19 Haziran 1930

Madde 1 — Bansiyon, otel ve bekâr odalarını işletenler ve malî müessesat, ticaret şirketleri, ticarethaneler ve dükkânlar gibi ticaret ve san'at için açılan bilumum müessesatı idare edenler ve hastanelerle dinî ve hayri ve sair umumî müesseselerin müdür ve amirleri, bu yerlerde herhangi bir suretle oturanlarla çalışanlara nümunesi bu kanuna merbut hüviyet varakalarını imza ettirerek 24 saat içinde ait olduğu mahalle göndermeğe ve buralardan ayrılanları haber vermeğe ve buralarda oturan ve çalışanlarda kendilerine verilecek hüviyet varakalarını doldurup imza etmeğe mecburdur.

Madde 2 — Erkekler karılarını ve evlenmemiş kızlarını ve 18 yaşını bitirmemiş oğullarını ve analarını kendi hüviyet varakalarına yazabilirler.

Vali Muhiddin Bey

Madde 3 — Han, pansiyon, otel ve bekâr odalarını işletmek isteyenler nümunesi bu kanuna merbut beyannameyi imza ile bir hafta içinde bulundukları yerlerdeki polis veya jandarma karakoluna ve olmıyan yerlerde mahallin hükûmet memurlarına göndermeğe ve başka yere nakil ve bu işi terk ettikleri halde üç gün için de haber vermeğe mecburdurlar.

Madde 4 — Bir veya bir kaç odası ayrı ayrı kiraya verilen müstakil hane veya apartıman sahip ve müstecirleri de yukarıdaki maddeler hükmüne riayete mecburdurlar.

Madde 5 — Kahvehanelerde ve umumî ticaret evlerinde ancak sahip ve müstahdemleri yatabilip yabancı müsafir kabul edemez. Şukadarki, zaruret olan yerlerde mahalli zabıtasının iznile bekâr ve yabancıların kahvehanelerde yatmaları caizdir.

Madde 6 — Hüviyetini nufus hüviyet cüzdanı vesair resmî ve muteber vesikalarla ispat edemiyen kimseleri birinci maddede yazılı müesseselerin sahip ve müdürlerinin yanlarında istihdam etmeleri memnudur.

Madde 7 — Bu kanunun tatbiki suretine dair Dahiliye vekâletince bir talimatname tanzim olunacaktır...

Madde 8 — Bu kanunda yazılı mecburiyetleri ifa etmiyenlerle menedilen şeyleri yapanlar hakkında Türk ceza kanununun 534 ncü maddesi hükmü tatbik olunur.

Madde 9 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 10 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye ve Dahiliye vekilleri memurdur.

İLK TAHSİL

rk çocuklarının ilk tahsil- yabancı mekteplerde yap lmalarına karşı bütün fi- lamlarında bir isyan var. yanın ne kadar haklı oldu- söylemeğe lüzum yoktur. nkü sakatlık Ağustosa ka ürecektir. Gelecek sene t, küçük yaştaki Türk çorını kendi mekteplerinde ağa mecbur edebilecek-

ndiye kadar yabancı mekrde yapılan ilk tahsil, yalı da değil, aile içinde kayabancı erkek ve kadın- alman terbiye, yüzde iksi semere vermiştir: Bu ldan yetişmiş olanlar ara- ifrat etmeksizin söyliye- bir tek büyük memleket ı gösterilemez. Çocuklar- terbiyenin bıraktığı ilk ları memleketli olmaktan mak, yurtsuzlaştırmaktır. irk terbiyesinden başka hiç erbiyenin Türkiyede muvaf olmasına ihtimal yoktur. çocuklarımızı müstemlekeçin değil, Türk vatanı için tüyoruz. Çocuklarımızın biri bir lisan, iki lisan öğrelir; yaşını başını aldıktan a her tarafta tahsil görebi- Fakat ilk terbiyesini mut- Türk mekteplerinde alacak, göğsü memleket havasını ffüs etmeğe alışacaktır. lman terbiyesi Fransızı, ısız terbiyesi İngilizi, Rus iyesi Lehliyi, her başka mil terbiyesi öteki milletin çonu bozar ve asılsızlaştırır. n çocuğunuz bir İsviçreli nın, benim çocuğum bir İan kadınının, komşumuzun ğu bir İngiliz kadınının terbiyesinde, kökleri yurt toprağından sökülmüş, ne olacağı siz mahlûklardır. Bu çocuk a aileye, muhite benzeyişk, bağ ve sempati azala aza hayat bir cehennem olur; ın ve yalnız, hangi günacezasını çektiklerini bilmek n sürünüp çürürler.

Maarif Vekilliği herkesin lediği kararı aldıktan sonacaba nasıl bir mesele karında kalacak? Bugünden düüp hazırlanacağımız şey bu- Ecnebi mekteplerinde ilk sile giden çocukların âdetni bilmek ve gelecek olanla yer hazırlamak lâzımdır.

Bundan başka ev içinde tere edilen çocuklar için terbii kadın sınıfı yetiştirmek te r bir davadır. Yalnız ilk tahn ecnebi mekteplerinde olması değil, ilk terbiyenin ev aile ocağında ecnebi taradan verilmemesini de temin neliyiz ve menfî değil, müstedbir alarak!

Falih RIFKI

erkos yeni bir proje teklif etti

ANKARA 17 (Telefon) — rkos şirketi müdürü hükûme yeniden bazı tekliflerde budu. Şirket, imtiyaz müddein temdidi takdirinde yeni proje teklif etmektedir.

Şirket yeni projeye göre İsbulda su meselesi kalmıyanı iddia eylemektedir. Şir- Terkos suyunun içilecek kasaf olduğunu beyan etmekte

Dikkat!

elefon numaralarımız değişti

Bugünden itibaren matbaaza telefon ederken merkez ki matmazele:

— 24311
yiniz.

Bu hattan başka Milliyetin hattı daha vardır. Onlar da:
— 24312
— 24313
maralarıdır.

Haydar B. gazeteciler le görüşmek istemeyor

Iki ay mezuniyetsiz Meclise devam etmediğinden meb'usluğu sâkıt olacaktır..

Bundan bir müddet evvel Büyük Millet Meclisi müzakeratı esnasında İstanbul meb'usu Haydar Beyin Meclise devam etmediğinden şikâyet ediliyordu. Aksaray Meb'usu Besim Atalay B. tarafından Meclis riyasetine irat edilen bir sual ile mevzuu bahsolan bu meselenin gene Meclis riyaseti tarafından hey'eti umumiyeye arzına karar verilmiştir. Haydar Beyin mezuniyetsiz olarak iki aydan beri Meclise devam etmediği tesbit edilmiştir.

Teşkilâtı esasiye kanununun yirmi sekizinci maddesi mucibince iki aydan fazla mezuniyetsız olarak Meclise devam etmeyen bir meb'usun gaybubeti kanunî bir mazerete müstenit olmaz ise hey'eti umumiye kararile meb'usluktan iskat edilir.

Haydar B. hakkında riyaset divanı tarafından verilen karar hey'eti umumiyeye sevkedilecek ve hey'eti umumiye tasvip ettiği takdirde Haydar B. meb'usluktan sakıt olacaktır.

Meclis riyaseti tarafından İstanbulda bulunan Haydar Beye de keyfiyet bir telgrafla tebliğ

İstanbul meb'usu Haydar Bey

edilmiştir.

Bu telgraf şudur:

Sirkecide Mitat Pş. hanında İstanbul meb'usu Haydar B. ye.

On beş teşrinisani 1930 tarihinden, yani iki aydan beri meclisi âliye devam etmediğiniz yapılan yoklamalarda bulunmamaklığınız ve açık reylere iştirak

(Devamı yedinci sahifede)

Hayrı Bey

Son Posta aleyhindeki dava devam ediyor!

İstanbul ve Trakya şeker fabrikaları Türk anonim şirketi meclisi idare murahhası Hayrı Bey tarafından Sonposta gazetesi aleyhine ikame edilen davanın muhakemesine dün devam edilmiştir.

Selim Ragıp ve Zekeriya Beyler ile Hayrı Beyin vekilleri Sadettin Ferit ve Salih Züktü Beyler geldiler.

Sorgu başladı Selim Ragıp Bey Sonposta gazetesinin neşriyatında Hayrı Beyi kastetmediklerini ve şeker fabrikası hakkında bir meseleden bahsederken bizzarure Hayri Beyin şahsının da mevzuu bahsolduğunu

(Devamı yedinci sahifede)

Bugün

Ikinci sahifimizde
Dahilî icmal
— *Falih RIFKI*—

* * *

Köy mektepleri

Bugün 4 üncü sahifemizde Robert kolej müdürü Gates'in köy mektepleri hakkında şayanı dikkat bir makalesi vardır.

Meb'us namzetleri

Fazla namzet gösteri leceği haberi asılsızdır

Ankara, 17 (Telefonla) — Cümhuriyet Halk Fırkasının önümüzdeki meb'us intihabatın da her intihap dairesinde kanunî adedin iki üç misli namzet göstereceği ve ikinci müntehiplerin bunlar içinden dilediklerini intihapta serbest bırakılması düşünüldüğü haberi asılsızdır..

Böyle bir hareketin daima müstakilen namzetliği vazeden bir namzet lehine netice verebileceği fırka namzetleri arasında mücadeliyi ve binnetice fırka aleyhinde bir vaziyetin hudusuna müncer olacağı mütaleası ileri sürülmektedir. Bir gazetenin baş makalesinde böyle asılsız bir haber etrafında mütalea yürütmesi ve ortaya atılan muhayyel bir tasavvuru alkışlaması burada hayret uyandırmıştır.

Iran maslahatgüzarı

ANKARA 17 (Telefonla)— İranın Ankara müslahatgüzarı Sait Han, bu günlerde Tahrana dönecektir. Sait Han, başka bir vazifeye tayin edilmiştir.

Yarın davası

İzmit muhabirimizin dün gece verdiği tafsilât 6 ncı sahifemizde.

FIKRA

Falih RIFKI

DİVANI HARPTE

Menemen karğaşalığında ecnebî olarak İsanın parmağı çıktı: Derviş Mehmedi Şama çağırmış. İşin içinde ondan başka İngiliz donanması, Sultan Hamidin oğlu, Çin, esrar, enfiye, aksakal, beyaz sarık. Fakat asıl kıymetli çeşit şeyh Esattır.

— Oğlum, din ve şeriati sana, seni de Allaha ısmarlıyorum.

Hareketin fikir ve telkin tarafı bizi bu asrın insanları olduğu muzdan şüphe ettirecek kadar aşağı, kısır ve basit, fakat saltanat hazırlığı gibi apaçık bir hedefi var. Bütün gözler kıbleye döner gibi, hudut boyuna çevrilmiş, boyuna bir şey beklemektedir:

Değiştirecek, yenileştirecek, altüst edecek, şapkayı ve Lâtin harfini götürecek bir şey.. Kalabalıkta böyle bir bekleyiş hissi, kulakların işidilecek bir sese doğru dikilişi. Sinir gerginliği büyük tehlikelerdendir. Böyle bir kalabalık kuru bir saman yığınına benzer; ateş değil, kızgın güneşte bile tutuşur. Halkı asıl işte bu basit, bu aşa-

(Devami 7 nci sahifede)

Prens Takamatsu şerefine Japon sefaretinde verilen ziyafetten kıymetli bir intiba; Gazi Hz. ziyafetteler.

2 | Taşnaklar - Hobyon! | A.H.

Kürt isyanlarında İngiliz parmağı ve himayesi

Birinci, ikinci, üçüncü içtimalarda nelere karar verildi ve bu toplanmalarda kimler bulundu?

Kapiten Mod—Fold İngiliz ler namına maddeleri dikte ettirdi:

a) İngilizler daima mazlum milletlerin hamisi olmuşlardır. Kürtlere de yardım edeceklerdir. İcabında kendilerine silâh ve cephane verecekleri gibi nas turilere de Kürt elbisesi giydirerek yardım ettireceklerdir. Fakat her şeyden evvel muvaffak olmak ve bunun içinde birleşerek büyük bir Cemiyet vücude getirmek lâzımdır.

Şemdinan tarafından taarruz ve Van işgal edildiği takdirde İngiliz yardımı her sahada kendini gösterecektir.

İKİNCİ TOPLANIŞ

İngiliz tekliflerini müzakere etmek üzere 1927 Martında gene Seyit Tahanın evinde ikinci defa toplanıldı.

Bu toplanışta şunlar bulundu:

Şeyh Saidin oğlu Ali Riza, Firarî zabitlerden İhsan Nuri, Rasim, Hınıslı Mehmet Emin, Seyit Tahanın kardeşi Seyit Muslirittin, Şemdinan mıntakasında ',Her iki Aşireti,, reisinin oğlu, Balik aşireti reisi Mehmet Ağa, Munkuri aşireti reisi namına kâtibi.

Bunlar şu kararları verdiler:

a) İraktan Şemdinan mıntakasına,

b) İrandan Celâli mıntakasına,

c) Suriyeden Urfa mıntakasına.

Taarruz başlamak ve ayni zamanda Ağrıdağında bulunan Celâli aşireti reisi Halit Bey ile Maku civarında haydaranlı rüesasından Yusuf Aptala, Hacoya, Remanlı Emin Beye, Şernaklı Ali hana, ve Şahin zade Hırço Mustafaya haber göndererek iştirake davet etmek.

Aslan Cizreli olup on seneden beri Musulda oturan softa bozuntusu Fakih Abdullah ve Nasturî harekâtı zamanında kaçarak İngilizlere sığınmış olan merdinli mülâzım Tevfik — Cemil vasıtasile davetnameler gönderildi.

Seyit Taha davet edilenlerden müsbet bir cevap gelmesini beklemiyerek Şemdinan üzerine bir tecrübede bulundu ise de yediği darbe ile geri çekildi ve maiyeti dağılarak dağlarda kaldı.

İngilizlerin hiç bir yardımda bulunmadığını ve verilen vaitlerden hiç birinin yapılmadığını gören Seyit Taha mülâzım Mod — Fold ile görüştü. Kürtleri ümitsizliğe düşürmemek için tekrar toplanıp konuşmağa karar verdiler.

ÜÇÜNCÜ TOPLANIŞ

Kapiten "Mod — Fold,, ün iştirakile gene ayni adamlar seyit Tahanın evinde üçüncü bir toplantı yaptılar. Taarruzlarda muvaffak olmak için Haydaranlılarla Celâlileri elde etmek lâzım gediğine karar verdiler. Bu işi İhsan — Nuri ve Rasim deruhte ettier. Kapiten "Mod — Fold,, beherine 2000 Rupye yol masarifi verdi.

Diğer taraftan Şeyh Ali Riza seyit Tahanın İngilizler tarafından bu derece gözde olmasını çekemiyerek ayrıca harekete karar verdi ve kendi namına beyannameler tanzim ederek Kürt aşiretler arasında dağıttırdı ve İngilizlerden korkarak Suriyeye geçmek istediyse de muvaffak olamadı. Bir müddet sonra İrana geçerek meşhur Simko ile birleşti. Broski, Ali Riza namına propaganda yaptığından dolayı İngilizlerin kendisini tevkif edeceğini seyit Tahadan habera larak o da Simkoya iltihak etti. İhsan — Nuri ve Rasim de daha evvel oraya gelmiş bulunuyorlardı. O sıralarda Simko İranlılarla çarpıştı. Ali Riza ile Broski tekrar İraka döndüler ve "Edmons,, un muavini "Hedler,, in maiyetine girdiler.

HOYBON ve HAYPUM

İngilizler Kürtlerin bir iş göremiyeceğini anlayınca bunları Ermeni Taşnak komitesile birleştirmeyi düşündüler. Ermeniler teşkilât, fen, ve propagandada hususlarını temin edecek Kürtler de bunların elinde bir alet olarak kullanılacaktı.

Türklere karşı yapılacak mücadelede Ermeni kanı ve Ermeni parası dökülmedikçe Hınçak ve Ramagavar gibi muhalif fırkalardan da yardım görmek ve Ermeni davasını Kürtlerle kazanmak Taşnak siyasetine pek uygun geliyordu. Alelhusus teşekkül edecek büyük Ermenistanın içinde kalacak olan Kürtler şimdiden nekadar kırılır ve ne kadar zayıflarsa Ermeniler için o kadar faydalı idi. Bir taşla bir kaç kuş vuracaklarını anlıyan Taşnaklar İngiliz davetini büyük bir heyecanla kabul ettiler.

Teşkil edilecek cemiyetin isminin Kürtçe olması hem kürtleri okşamak ve hem de asıl maksadı saklamak noktai nazarından muvafık görülmüştü. Halbuki Ermenileri de okşamak ve Ermeni gayesini kaybetmemek lâzımdı. Taşnakların ilk teşekkülü zamanından beri aralarında millî bir tabir gibi kullanılan (Hoybon) yani "Ermeni yurdu,, tabirini aldılar. Kürtçe istiklâl mânasında bir kelime mevcut olmadığından "Benlik,, mânasına gelen "Hoybon,, u tevil ederek ve "Hoybon" un imlâsını hafifçe değiştirerek kabul ettiler.

Bu suretle temeli ve iskeleti Taşnaklardan, ruhu ecnebilerden ve eti Kürtlerden ibaret olan bu cemiyete "Hoybon,, dediler.

İlk toplanış İrakta oldu. Şunlar toplandı:

Ermenilerden: Leon Paşa, Urfalı "Emirizyan,, , Bağdatta Londra oteli müsteciri Sultanyan, Muşlu Aris,

Kürtlerden: Şeyh Saidin kardeşi Ali Riza, doktor Şükrü — Mehmet, firarî zabitlerden Hurşit, İhsan — Nuri, Hınıslı Mehmet Emin Broski, Lıcalı Fehmi, Süleymaniyeli topçu yüzbaşı Abdülkerim Şalül.

(Devami var)

HARİCÎ HABERLER..

27 devletin murahhasları toplandı

Türkiye hükûmeti de tetkikata iştirak için davet edilecektir

Fransada

İşsizlik pek öyle ehemmiyetli değil

PARİS, 16 A. A. — Matin gazetesi mesaî nazırı M. Girinda'nın işsizlik hakkındaki beyanatını neşretmektedir. Mumaileyh bu beyanatında;, diğer devletlerden daha sonra ve daha hafif bir surette işsizlikten musap olan Fransada hali hazırda muavenet gören işsizler miktarının 175,000 kişi olduğunu söylemektedir. Buhran, 1926 — 1927 senelerine nazaran ehemmiyetini kaybetmiştir. Mumaileyh, hükûmetin umumî bir sây siyaseti için muktazi tedbirleri derpiş etmekten hali kalmayacağını beyan etmiştir.

PARİS, 16 A.A. — Prens de Galles ile Prens Georges La Corongne'da cenubî Amerikaya müteveccihen vapura binmek üzere bugün Paris ttarikile Le Buje'ye gelmişlerdir.

PARİS 17 A. A. — Meb'usan meclisi iktısadî ve ziraî siyaset hakkındaki istizah takrirlerinin müzakeresine devam etmiştir. Meb'uslardan M. Monicault ziraat mahsullerinin de sanayi mamulâtına tatbik edilen muameleye tabi tutulmasını istemiştir. Müzakere esnasında iktısat nezareti müsteşarı M. Meyer, buğdayın 100 kilosu için 175 franktan daha yüksek bir fiat takdir edilmesi hakkındaki tasavvuru itirazla karşılamıştır.

Meclis, bu sabah millî cihazlanma tahsisatı meselesinin müzakeresine başlamıştır.

ROUEN, 17 A. A. — Jules Verne'nin torunu M. Jean-Jules Verne Şubat sonunda şimal kutbuna gitmek teşebbüsünde bulunacak olan Nautilus ismindeki tahtelbahirle hareket etmeğe muvafakat eylemiştir.

PARİS, 17 A.A. — Meb'usan meclisi, millî cihazlanma lâyihasile istenen 670 milyon franklık tahsisatın derhal kabulü hakkındaki takriri ittifakla kabul etmiştir.

Ingilterede yeni kanun

LONDRA, 17 A.A. — Hükûmet intihap kanunu lâyihasını neşretmiştir.

Yaşamak için birleşmek

M. Briand Avrupa devletlerine birleşmeği tavsiye ediyor

Avrupa birliği tasavvurunu tatbikat sahasına çıkarmak için nihayet bir adam daha atıldığını görüyoruz.

1929 eylülünde Cenevrede Fransa hariciye nazırı Avrupanın Cemiycti Akvama dahil 27 devletine mensup murahhaslara bir ziyafet vermiş, Avrupa devletleri arasında bir birlik tesisi hakkındaki fikirlerini anlatmıştı. Maamafih Fransız Hariciye nazırının o zaman söylediği şeyler umumî mahiyette idi. Fransa hükûmeti bundan sonra alâkadar devletlere noktai nazarını uzun bir muhtıra ile izah etti. Buna mukabil muhtırayı alanlar da kendi noktai nazarlarını bildirdiler.

Fransaya verilen cevapların toplandığı nokta ne idi?. Evvelâ az çok nezaketten ibaret sayılabilecek bir cevapı muvafık.

Esas itibarile Avrupa birliği tasavvuru muvafık görüldükten sonra bir takım kaytlar, şartlar ileri sürülüyordu. Avrupanın bugünkü vaziyetinden memnun olmayanlar, umumî harbin neticesinde mağlûp olarak galiplerlehine bir çok şeylerden feragat etmiş olanlar şimdiki vaziyet düzelmedikçe Avrupa birliği fikrinin tatbiki imkânsız olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Avrupa birliği fikrini ortaya atan Fransa oldu. Fransanın Avrupada bu vesile ile kendine bir faikiyet temin etmek çarelerini aradığını söyledi. Onun için Avrupa birliği muhtırasına cevap veren devletlerin bazısı her türlü nezaket ve üslûp farkı bir tarafa bırakılırsa bir hayli şartlar ortaya konduğu görülüyordu. Meselâ Avrupa birliğinin hiç bir zaman Cemiyeti Akvamın nüfuz ve itibarına halel gelmemesi talep ediliyordu.

Avrupa birliği fikrinin ortaya bir çok şüphe ve tereddütler çıkardığı görüldü. Onun için her tarafın emniyetini celbederek bu hedefe vasıl olmak için gidilecek yolun uzun olduğuna şüphe yoktur. Her halde bu yoldaki mesaiye ağır ağır devam edilecektir. Şimdi tetkikat yapılmaktadır.

Fakat asıl garip görülen şey Avrupa birliği tetkikatına Türkiye ve Rusya gibi Avrupa ile alâkaları meydanda olan iki devletin Cemiyeti Akvama dahil değildir diyerek şimdiye kadar çağrılmamış olmalarıdır.

Fakat anlaşılıyor ki, bunun yanlışlığı artık gözden kaçmağa başlamıştır. Onun için yakında Türkiyenin de davet edildiğini göreceğiz.

Cenevre, 16 (A.A) — M. Briand saat 11,30 da Avrupa birliği hakkında tetkikata memur komisyonun küşat resmini icra etmiştir. Salon, lebalep dolu idi. 27 devlet mümessilleri bulunuyordu. M. Briand, bir nutuk irat ederek, bütün Avrupanın iktısadiyatının maruz bulunduğu tehlikeye işaret etmiştir. Mumaileyh, bütün hükûmetleri yaşamak için birleşmeğe davet etmiş ve onların Avrupa medeniyetini muhafaza etmek hususunda mütesaniden mes'ul olduklarını söylemiştir. Avrupada sulhün muhafazası samimî surette arzu edenlerin hüsnü niyet sahibi olmaları lâzımdır. Yol uzundur ve tedbire, usule ihtiyaç vardır. Her millet, beynelmilel münasebattaki gerginliğin izalesi hususuna hemen ve sebatkârane bir surette çalışmakla bu işi teshil etmek mecburiyetindedir. Fransa, Avrupanın menfaati namına icap eden şeyleri azimkârane bir surette yapmıştır. Fransanın yaptıklarının faideden hali olmıyacağını ümit ediyorum. Mumaileyh, netice olarak Fransanın son Mayıs ayındaki muhtırasına sadık olduğunu ve her taraftan serbestçe ileri sürülecek noktai nazarların tanzimini, teshile çalışacağını beyan etmiştir. M. Von Kurtius ile M. Grandi, mütekabil tezlerini teşrih etmişler ve sulhun muhafazası ve Avrupanın yeniden ihya ve imarı için iktısadiyat sahasında teşriki mesaiye âmade bulunduklarını beyan etmişlerdir. Mumaileyhima, devletlerin bu hususta tamamen müsavi muamele görmeleri lüzumunda ısrar eylemişlerdir.

M. Grandi, Türkiye ve Rusya gibi Cemiyeti Akvam âzasından olmıyan devletlerin de komisyonun mesaisine iştirak etmelerini iltizam eylemiştir. Komisyon, heyeti umumiye içtimaında meselelerin nasıl bir sıra dahilinde müzakere edileceğini ve tetkike memur bir heyet tayin etmiştir. Celseden evvel M. Briand, M. Mirenesko ile görüşmüştür.

Cenevre, 16 (A.A) — Avrupa birliği teşkili hakkında tetkikata memur komisyon M. Briandın riyaseti altında ikinci celseyi akdetmiştir. Bir çok iktısadî konferanslara riyaset etmiş olan M. Golijin, 1920 Mayısında akdedilmiş olan beynelmilel iktısadî konferansın gayelerini teşrih ve amelî neticelerini bu husustaki ümitleri tatmin etmemiş olduğunu kabul ve teslim eylemiştir. 1930 senesinde toplanmış olan iki konferansın neticeleri de daha iyi olmamıştır.

Mumaileyh, sözüne devamla demiştir ki:

— Bu muvaffakıyetsizlikten dolayı bir çok memleketler Cemiyeti Akvamın iktısadî faaliyeti hakkındaki bütün itimatlarını kaybetmişlerdir Dar ve müfrit iktısadî milliyet perverliğe karşı muaddil kuvvetlerin mukavemeti ortadan kalkacak olursa tarifeler arasında umumî bir harp zuhur edecek ve bunun akisleri Avrupanın vaziyeti üzerinde müessir tesirler icra edecektir. Bununla beraber mumaileyh, bu ahvalin meş'um neticelerine kısmen mâni olmanın henüz mümkün bulunduğu fikrindedir. Mumaliyeh, netice olarak iktısadî münasebat sahasında olup biten şeylerle alâkadar olmalarını hariciye nazırlarından rica etmiştir.

Türkiye ile Rusyanın komisyonun mesaisine iştirake davet edilmeleri muhtemeldir.

CENEVRE, 17 A. A. — M. Briand Avrupa birliği komisyonuna iştirak eden Avrupa hükûmetlerini temsil eyleyen 27 murahhas şerefine bir öğle ziyafeti vermiştir.

CENEVRE, 17 A.A. — Avrupa birliği komisyonu Akvam Cemiyeti âzası olmayan devletlerin bu komisyona iştiraki meselesini tetkik etmiştir. M. Fon Kurtius ile M. Henderson bu devletlerin de iştiraki lehinde bulunmuşlardır. M. Titulesko ile M. Marinkoviç komisyonun böyle bir davette bulunmağa salâhiyeti olmadığını ileri sürerek aleyhte rey vermişlerdir.

Son Haberler

Bütçede tetkikat

Tenkihat yapılacağı hakkındaki haberimiz, vaziyetin ifadesidir

ANKARA 17 (Telefonla)— Büyük Millet Meclisi, bütçe encümeninde yeni sene bütçesinin varidat kısmı üzerinde tetkikat yapılmağa başlanmıştır. Maliye vakâleti, varidatı umum müdürü Cezmi B. bu münasebetle yeni sene varidatı ve bu varidata taalluk eden yeni vergiler tadilâtına aia esaslar hakkında encümene izahat vermiştir.

Maliye vekâletinin salâhiyettar müdürlerinden biri, hükûmetin teklif ettiği yeni bütçe üzerinde bütçe encümeni tarafından yeniden tenkisat yapılacağı ve tasarruf temin edileceği hakkındaki haberimize dair, ademü malûmat beyan etmişsede "Milliyet" inhaberi hakiki vaziyetin tam bir ifadesidir.

Valilerin salâhiyetleri tevsi ediliyor

ANKARA 17 (Telefonla)— Valilerin salâhiyetlerinin tevsii hakkındaki fikirler, tasavvurdan fiile iktiran etmek üzeredir. Bu hususta hazırlanmış muhtelif projeler Mecliste idareci mebuslar tarafından tetkik edilmektedir.

Dahiliye encümeni pek yakında bu projelerin müzakeresine başlayacaktır.

Adliye encümeninde

ANKARA 17 (Telefonla)— Adliye encümeni, yarın sabah içtima ederek birikmiş olan birçok meseleleri müzakere ve intaç edecektir. Tetkik edilecek meseleler arasında şunlar vardır.

1— Hâkimler kanununun 20nci maddesinin tefsiri 2-- Beş idam mahkûmunun tasdiki, 3-- idama mahküm olması lâzım iken sinni icabı mahkûmiyeti 18 seneye indirilen Ordulu Abdullahın iki gözleri âma olduğundan cezasının mütebaki kısmı affı, 4 - Temlik kanununun 6ncı maddesinin tefsiri 5-- Konya meb'usu Tevfik Fikret Beyin, ticaret kanununun anonim şirketlerde sermayelerin tezyit ve tenkisine dair olan 376ncı maddesinin tadili hakkında iktısat encümenine verdiği takrir. 6-- İstihkâm binbaşısı Ali Esat Beyin iki aylık mahkûmiyetinin tecili.

Romen çalgı

Hükûmet bu çalg hudut haricin çıkarmağa karar

ANKARA 17 (Tele Küçük san'atların Türk daşlarına hasrı hakkın matname, Hariciye v ce tasvip olunarak Baş arzolunacaktır. Bu sure sî kıymeti sanatkâranes yan artisler, memleket de icrayı san'at edeme dir.

Malûmdur ki, Romen meti, 7 haziran 929 sen beri bilumum ecnebi çal rına kapılarını kapam nun için İstanbuldan Türk tabiiyetindeki çalg raya basmalarma müsa meyerek iade olunmuş

Hükûmetimiz, son bi beleibilmisil olmak üze leketimizdeki Romen t de bulnan çalgıcıları h cine çıkarmağa karar v bu hususta vilâyetlere tebligat yapılmıştır.

Mes'ut bir nişanl

ANKARA 17 (Tele Büyük Erkânı harbiye zi Paşa Hazretlerinin k zı Muazzez hanımla gü atlar akademisinde san rihi muallimi Burhan B şanlanma merasimi, dü den sonra saat 17 de Ç da Müşir Paşanın köşk pılmıştır. Merasimde R hur Hazretleri, Meclis Başvekil Paşalar, Vekil uslar, Şurayıaskerî âza lunmuşlardır.

Milliyet — genç n saadetler temennî eder şir Paşa Hazretlerini tebrik eder.

Afyon mürekkeb tadili

ANKARA, 17 (Tele Cemiyeti Akvam afyon yonuna yaptığımız tekli yon ziraatinin kısmı a tahdide tâbi tutulacağı, mürekkebatı sanayiinin ne tahdit edileceği gibi hap uyandırmıştı. Aldığ lûmata nazaran meselen şudur:

Bizim afyon ziraatim sen evvelce tahdit ed Şimdi afyon ziraati m mıntakalarda yapılmak Afyon mürekkebatı san ise inhisar altına alınmas rür etmiştir.

Nafıa erkânına ziy verilmedi

Ankara, 17 (Milliyet) — zetesinin 11 kânunusani 931 4674 numaralı nüshasında kantasında elektrik şirketi Nafıa erkânına ziyafet vermiş na dair bir Ankara telgrafı Ne mezkûr lokantada ne de bir mahalde, çalıştığım şirket Nafıa erkânına hiç bir ziyafet değilim Keyfiyetin muhteremnizle detavzihini rica ederim dim.

Mühendis Süleym

Haftalık Dahilî İcmal

Fatih RIFKI

Reisicümhur Hz.nin vaziyetleri hakkında bir münakaşa—Devlet reisi ve millî şeref—Divanı harbin ilk muhakeme celselerinden ne öğreniyoruz? — Japon Prensinin Ankaraya gelişi—Misafirlerimizi yalnız Ankarada kabul etmek, değişmez bir an'ane olmuştur.

Geçen haftanın başlıca münakaşalarından biri, Reisicümhur Hazretleri hakkında "Milliyet,, gazetesinde çıkan haber üzerine tefsirlerdir. Biz Türk Reisicümhurunun vaziyetinin hiç bir şüpheli, vüzuhsuz tarafını görmüyoruz. Reisicümhur kimdir? Mustafa Kemal. Mustafa Kemal aynı zamanda millî şeftir ve Halk Fırkasının baş reisidir.

Gaziyi basit bir temsil vazi'esi içinde mahpus görmek aklı mantığa uyar bir şey değildir. Bugün içerde dışarda, Gazinin iş içinde bulunduğunda tereddüt eden hiç kimse yoktur. Mustafa Kemalin Türkiye için başlı başına yüksek bir kuvvet ve mesnet oluşunun sebebi başka türlü nasıl izah olunabilir?

Şimdiki Anadolu seyahati, bir devlet reisinin merasim seyahatine benzetilemez. Eğer bu seyahate tam bir vasıf konmak lâzım gelse, ancak "Gazinin seyahati,, denilebilir.

Kendimizi bir tarafa bırakalım: Yunan Reisicümhu ile Çekoslovak Reisicümhuru arasındaki fark nedir? Biri yalnız devlet reisi, öteki aynı zamanda millî şeftir. Vatanperver "Mazarik,, in hususî vaziyeti, bir memleketi yeni baştan halkeden Gazinin vaziyetine de ancak uzaktan benzetilebilir.

Vazifesiz sıfat olmaz: Bir şefin de vazifeleri vardır. Biz her zaman Gaziden bu vazifeleri istemekteyiz.

Gazi hükûmetle temasta olduktan başka, fırkasının içinde inkılâp ve cümhuriyetin taliini takviye etmek için çalışıyor. Gaziyi genç ve düşmanlarla çevrilmiş inkılâp ve cümhuriyetin taliini düşünmekten, fırkası ile birlikte tehlikelere karşı tedbir almaktan, fırkaya ve halka yol göstermekten kim alıkoyabilir?

Devletin normal şekli ve müesseseleri olduğu gibi kalarak, Gazi eskidenberi ne ise odur ve başka türlü de olamaz.

* * *

Divanı harp ilk celselerini aktetti. Maznunlar arasında eğer müritler ve şeyhler diye bir tasnif yapılırsa, şimdilik yalnız ayak takımı müritlerin söylediklerini biliyoruz. Bunlar basit köy ve kahve masallarıdır. Fakat şurası anlaşılıyor, ki bu masallar arasında, halk, büyük bir vak'aya, bir değişiklikle hazırlanmaktadır. Bu müsbet vak'a saltanattır.

Halk arasında bilhassa Sultan Hamidin oğlunun tahta geleceği telkin edilmekte idi. Şeriat, din, İsa, Mehtilik, bütün bunlar bu esaslı telkinin aldatıcı çerçevesidir. Bu hazırlayış, hiç şüphesiz, köy kulübesinde bir iki derviş bozuntusunun ilham ve uyduruşu olamaz. Anadoludan İstanbula gelerek, Şeyh kapılarına giden müritlerin kulağı, şuur ve hesapla hareket eden bir takım kimseler tarafından doldurulmuştur. Muhakemenin asıl enteresan ve canlı safhası, dağnık telkin hatlarının toplandığı bu merkezin yeşil perdesi kalktığı zaman görülecektir.

* * *

Çok ihtiyar bir diplomat, Ankara ilk inkılâp hamlelerine başladığı zaman bizim muvaffak olacağımıza şüphe eden daha genç diplomatlara demişti ki:

—Muvaffak olacaklarına şüphe etmeyiniz. Ben Japon hareketinin de içinde bulundum. Manzara tıpkı bu idi.

Japonlar, bugünkü medeniyete uymaktan başka kurtuluş yolu olmadığına inanan Asya milletleri arasında bu hareketi, ilk tahakkuk ettirmiş olanlardandır. Din, an'ane, kültür, onlar da garpliliği kendi milletlerine hazmettirmek için aynı zorluklar karşısında bulundular. İnkılâp başladığı zaman yalnız Avrupaya değil, Avrupalılığa da bizden çok uzak idiler.

Bugün Japonlar medenî âlemin birinci sınıf milletlerindendir.

İmparator Hz. nin kardeşinin Ankaraya gelişi, iki milletin tarihleri arasındaki bu yakınlık sebebi ile ayrı bir hususiyet olmaktadır. Japonlar ve Türkler, Asyanın garplileşmesine ön ayak oldular. Asya, garp medeniyetini benimseyerek kurtuluş kavgası tamam olduktan sonra, gençleşen ve büyüyen milletler, Asyanın bu ucundaki milletle öbür ucundaki milleti unutmayacaklardır.

* * *

Reisicümhur Hz. nin Türkiyeye gelen misafirlerini yalnız Ankarada kabul etmekte olması, değişmez bir an'ane olmuştur. Yeni Türkiye denen kuvvet, ancak sarı ve sarp sınırın ortasındaki bu ihtilâf vasında görebilir.

Yalnız İstanbulu görenen muharrirlerle Ankara nımış olanların Türk halkkındaki hükümleri, ar taban tabana zıt denecek aykırılıklar gösterir. İst da bir yıkılış ve bir zorlanuş manzarası vardır, ki dki gayri memnunlar nin havası ile birleştiği z insan akıl şaşkınlığından ni pek güç kurtarabilir.

Şimdiye kadar Ankara çok hariciye nazırı, iki baş büyük rütbeli deniz ve ka mandanları, mühim şahsiy gelip gördüler. Hânedanla ilk gelen Japon imparator biraderi olmuştur..

Genç Ankara şimdi gö tanınması lâzım gelen m yeni şehirlerin en belli b dır.

Falih R

...ntihap sandığına hücum edenlerin muhakemesine başlandı

Vilâyette

Talimat

...akkuk memurla...n vazifesi nedir?

...idat tahakkuk memurla... vazife ve memuriyetlerine ...illik olmak üzere Maliye ...eti varidat umumî müdür... ...arafından tanzimolunanye ...limatname defterdarlığa ... olunmuştur.

...a nazaran maliye şubele... ...akkuk memurları defter ... varidat müdürlerinin ic... ...ıtaları mahiyetini almak...

...ridat müdürlerine de dev... ...ridatmın tahakkuku key... ...nden mütevellit kazaî mes... ...t tahmil olunmuştur.

...limatnamede maliye şube... ...ahakkuk memurlarının mu... ...erinin, kâtiplerinin görece... ...er ile her birinin işlerden ...vellit mes'uliyetleri dere... ...ayrı ayrı tesbit edilmiştir.

...evlet Demiryolları

...vlet demiryollarının mün... ...an işletme işlerinde kullan... ...istasyon, büfe ve büvetleri, ... ve emsali mebaniden mü... ...afat vergisi alınmayacak...

...fe, büvet gibi işletme umu... ...alâkası ve münasebeti ol... ...an ve herhangi bir suretle ...a verilen binalardan mü... ...afat vergisi alınır.

...areye ait istasyon binası... ...bir kısmında ikamet eden ...yni zamanda işletme umuru ...ştiğal eden memurların ika... ...ettikleri kısımdanda mü... ...afat vergisi alınır.

Maarif bütçesi

...aarif müdürlüğünce hazır... ...n yeni sene bütçesi ...,000 liradır.

... para içinde mektep inşa... ...a dahildir.

Ankara kısmı adlî reisliği

ANKARA, 17 — İstanbul ...kez memurlarından Meh... Ali Bey; Ankara polis mü... ...eti kısmı adlî riyasetine ta... edilmiştir.

...evziat devam ediyor

...ayri mübadiller cemiyetin... ...razi eshabına tevziatın so... ...a geliniyor; Fakat henüz ...müracaat etmemiş eshabı ...alih bulunduğundan Musak ...t eshabına ancak pazartesi... ...evziata başlanabileceği ü... edilmektedir. Bu tevziatın ...kadar süreceği malûm değil... ...e on beş gün içinde işin bi... ...ği hakkında alâkadarlar ü... ...vardırlar.

...ekteplilerin müsabakası

...37 inci haftanın birinciliklerini

...ektepliler müsabası 78 inci ...tanın birinciliklerini sırasile ...yoruz:

— Galatasaraydan 299 Ah... ...t Semih Bey.

— Darüşşefakadan 37 Ali ...azi Bey

— Çenberli taş M. O. M. ...sınıfından 118 Ahmet Kad... ...Bey

— Darüşşefaakdan 41 Ha... ...Bey.

— İstanbul erkek lisesin... ...739 Hasan Muhiddin Bey..

Müsabakayı kazananlar, ida... ...nize müracaatle mevut mükâ... ...larını aldırabilirler.

...38 inci hafta başladı

...38 inci hafta başladı. Bir haf... ...arfında gazetemizde çıka... ...haberlerin en mühimmini ...ip cumartesi akşamına ka... ...r müsabaka memurluğumuz ...esine gönderiniz. Neticeler ...ar günü ilân edilecektir.

Teşkilât

Ticaret Borsasının teşkilâtı tevsi edilecek..

İstanbu Ticaret borsasının teşkilâtı, bütün ihracat mevaddının borsadan geçmesini temin edecek surette tevsi olunacaktır.

Bu hususta hükûmet nezdinde yapılan teşebbüslerden müspet netice alınmıştır. Borsa kâtibi umumîsi Nizamettin Âli B. şu malûmatı vermiştir:

— Ziraî mahsullerimizin satışlarını tanzim etmek bugünkü Türkiyenin en mühim meselelerinden biridir. Millî mahsullerimizin fiatlerini müdafaa edecek teşkilâta malik bulunmazsak ziraî hayatımızın semerelerini iktitaf edemeyiz. Borsalar millî mahsullerin fiatlerini müdafaa eden müessesesilerdir. Memleketimizde mevcut bulunan 21 borsa arasında en ehemmiyetli bir mevki ihraz etmiş bulunan İstanbul borsasına ayrıca bir takım vazifeler terettüp ediyor.

İstanbul borsası bugünkü asrî cihazlarile Türkiyenin iktısadî hayatında hayli ehemmiyetli bir rol oynayor ve istikbalde de bu rolün gittikçe artacağı muhakkaktır.

İstihsal ettiğimiz maddelerin fiatlerini tanzim edecek borsalar arasında en başta gelen İstanbul borsası mahsulâtı ziraiyemizin ehemmiyetli bazı kalemlerinin fiatlerini tayin ve tesbit etmektedir.

Borsamız memleketimizin diğer ehemmiyetli mahsullerinin dahi fiatlerine istikamet verebilecek bir mevkie getirilmesi kabildir.

Borsanın bugünkü fennî ve iktısadî teşkilât biraz daha kuvvetlendirilecek olursa bu borsa zikredilen vazifeleri görebilecektir.

Ankara ziraat kongresi heyeti umumiye içtimaında, borsa hakkında cereyan eden müzakerede bu noktalar müttehiden tesbit edilmiş ve kongre metali bi olarak karar altına alınmıştır.

Artık bundan sonrası makamatı aidesinin bu bapta yapacağı tetkikatın vereceği neticelere tabidir.„

TİCARET MAHAFİLİ MÜNŞİ B. NE CEVAP VERİYOR?

Ziraat kongresinde Ticaret borsasındaki alım ve satımların sureti cereyanı hakkında borsa baş kimyakeri Nurettin Münşi B. tarafından söylenen sözler bazı dedikodulara yol açtı. Borsa komiseri Refik B. borsada yapılan bazı alım ve satımların uydurma olduğu iddiasının doğru olmadığını ve borsada hava oyunları yapılmadığını söylemiştir.

Kongrede bulunan oda ticaret raportörü Hakkı Nezihi B.. de şunları söylemiştir:

— Kongrede afyon meselesinin müzakeresi esnasında Nureddin Münşi Bey afyonun menşe ve morfin esası üzerine satılması lüzumundan bahsetti ve menşelere göre evvelden tesbit edilmiş morfin miktarının afyonun yaş ve ya kuru olduğuna göre değişebileceğiini ve binaenaleyh analizle morfin derecesi tesbit edilmeden yapılacak satışların mustahsile zarar verebileceğini izah etti.

Esasen İstanbul borsası da satışlarm menşe ve morfin esası üzerine cereyan etmesi için ait olduğu makama bir rapor göndermişti.

İzmir borsası laboratuvarının biran evvel faaliyete geçmesinin faideli olacağı muhakkaktır. Nureddin B. de bunu söylemiştir.

İzmir borsa lâboratuvarının faaliyete geçebilmesi için borsa idare heyeti çok uğraşmış ve iktısat vekâletine de mütead dit defalar müracaatta bulunmuştur. Kongre menşe esasına ve analiz neticesi anlaşılacak morfin miktarına göre afyon satılması ve bu suretle köylünün zarardan kurtarılması tekarrür etmiştir.

Borsa kâtibi umumîsi Nizameddin Ali B. de bu mevzu üzerinde demiştir ki:

— Bütün maddelerin analize tabi olması cereyanı vardır. Bunun bir kısmı tahlil ediliyor. Diğerlerinin de amalize tabi tutulması borsanın tekâmülü icabatmdandır. Afyonda bu meyandadır.

Alâkadarların izahatı Nureddin Münşi Beyin sözlerinin bazı sui tefehhümleri mucip olduğunu gösteriyor.

Maarifte

Darülfünun

Divan bugün Tıp fakültesi riyasetile meşgul olacaktır

Darülfünun divanı bugün fevkalâde bir içtima adedecektir. Bu içtimada geçen gün yapılan tıp fakültesi reis intihabı meselesi görüşülecektir.

Fakültede ikiye ayrılan müderrisler divanda murahhasları vasıtasile izahat vereceklerdir. Divan Tevfik Recep Beyin riyasetini kabul edecektir. Şimdiye kadar iki parti olarak çalışan tıp müderrisleri arasındaki ikilik ortadan kaldırılacaktır. Divanın gürültülü olacağı tahmin edilmektedir.

Maarif eminliği

İstanbul Maarif emini Muzaffer Beyin değişeceği hakkındaki rivayetler doğru değildir. Mumaileyh vazifesine devam edecektir.

Son kafile öbürgün gidiyor

Avrupaya tahsile gidecek lise mezunlarından son kafile salı günü şehrimizden hareket edeceklerdir.

Ilim heyeti intihap edildi

İstanbul muallimler birliği 20 kişilik bir ilim hey'eti intihap etmiştir. Heyetin riyasetine Darülfünun müderrislerinden Etem B. seçilmiştir.

Hey'et muallimlerin mesai tarzlarını tesbit edecek ve okumalarını teshil için vasıtalar ihzar edecektir.

İlmî hey'eti her pazartesi içtima ederek tetkikat neticelerini tesbit edecektir.

Iki muallim cemiyeti birleşiyor

Ecnebi ve ekalliyet mektepleri türkçe muallimleri cemiyeti İstanbul muallimler birliğine müracaat ederek iki meslekî teşekkülün birleşmesini teklif etmiştir. Birlik bu arzuyu memnuniyetle karşılamıştır. Cemiyetin eşyası birliğe taşınmak için çalışılmaktadır. Bu suretle daha kuvvetli bir meslekî teşekkül meydana gelerek müfit bir şekilde çalışılabilecektir. Ecnebi ve ekalliyet hocaları birlikte ayrı bir branche halinde mesailerine devam edeceklerdir. Yeni şekilde, 75 kuruş olan türkçe ders ücretlerinin artırılması çarelerine daha esaslı bir surette çalışılabilecektir.

Cemiyet yakında kongresini akdederek birlikle birleşme kabul edilecektir.

Muallim birliğinde hey'etler

Haber aldığımıza göre İstanbul muallimler birliği temsil, konser ve müsamere olmak üzere üç tane hey'et teşkil etmiştir. Bu hey'etlerin âzası kırk kişidir.

Birlik badema muntazaman bediî müsamere ve konserler verecektir. Hey'etlerin yakında faaliyete başlaması için dün ihzarî bir içtima yapılmıştır.

Japon Prensi

Dün Deniz lisesini ziyaret ettilar

Şehrimizde misafir bulunan Japon Prensi Takamatsu cenapları refakatlerinde zevceleri Prenses Kikuka Takamatsu Hz. ile maiyeti erkânı ve mihmandarları olduğu halde sabah saat 11, Tophane rıhtımından Kalamış vapuruna binerek Heybeliye gitmişlerdir. Prens Hz. mektebi gezerek, gördükleri intizam ve mükemmeliyetten son derece memnunolmuşlar, ve bir Bahriye zabiti olmak dolayısile, disiplin ve intizamın son derece iyi olması kendilerini bir kat daha memnun bırakmıştır. Prens Hz. refakatlerindeki zevata mektep hakkındaki hissinden sitayişle bahsetmiştir.

Bahriye mektebini gezdikten sonra Prens Takamatsu Hz. vapura rakip olarak Büyükadaya gitmişlerdir. Orada ufak bir gezintiyi müteakip tekrar 12,45 te vapura binilmiş ve gemi Boğaza doğru giderken çok neş'eli ve samimî bir öğle yemeği yenilmiştir. Vapur Boğazda Büyükdereyekadar giderek oradandönmüş ve saat 15,30 a doğru Tophane rıhtımına yanaşmıştır. Prens ve Prenses Hz. müteakiben Perapalas oteline giderek istirahat etmişlerdir.

Prens Takamatsu Hz. bugün saat 10 da Harbiye mektebini gezeceklerdir. Öğleden sonra saat 14 te müzelere gidilecek ve Topkapı ile Çarşıyı gezeceklerdir.

Tetkikat

Teşkilât hey'etinin ıslaha lüzum gösterdiği noktalar

ANKARA, 17 — Halk fırkası tarafından tetkikat ve teşkilâta memur edilen meb'uslardan bir kısmı Ankaraya avdet ederek raporlarını, merkez hey'eti,başvekil ve vekillerden mürekkep içtimalarda okumuşlardı. Bu içtimalar nihayet bulmuş ve bazı meb'uslar tekrar tetkikat mahallerine dönmüşlerdir.

Bu ayın nihayetinde, teşkilâta memur bütün meb'uslar Ankaraya avdet etmiş olacaklardır. Bunların huzurile akdedilecek içtimalarda, bütün raporlar okunacak ve fırkada müzakere edilecektir.

Bu raporlara nazaran fırkaca verilecek kararlar hükûmetin yeni icraatını tayin edecektir.

Şimdiye kadar verilen raporlar arasında çok şayanı dikkat olanları vardır. Bunlar, muhtelif vilâyetlerde halkın şikâyetlerini, bu şikâyetlerin haklı cihetlerini, ve yolsuzlukların izalesi çarelerini göstermektedir.

Şikâyetlerin başlıcası vali ve kaymakamlarm hiç bir salâhiyete malik olmamaları, hattâ, bir orman memuruna bile emir veremiyecek derecede salâhiyetin ellerinden alınmış olması, idare makinesinin ehaliye müşkilât çıkarması, bilhassa adliye ile vergi tahsil işlerinin çok ıslaha muhtaç olduğu noktasında toplanıyor.

İrtihali müessif

Arkadaşlarmızdan matbaamız şefi Nihat Beyin pederi Samsun eşrafından Salih Sarım Bey zade Ali Reşat Bey uzun müddetten beri müptelâ olduğu hastalıktan rehayap olamıyarak evvelki gün irtihali darıbaka eylemiştir.

Cenazesi evvelki gün Kadıköyündeki hanesinden kaldırılarak Karacaahmetteki makberei mahsusuna defnedilmiştir.

Cenabı hak gariki rahmet eylesin.

Mahkemelerde

Intihap

Beylerbeyi intihap hâdisesinin muhakemesibaşladı

Beylerbeyinde, şehir meclisine âza intihabı esnasında bir hâdise olmuş ve bazı kimseler hâdisenin müsebbibi addedilerek mahkemeye verilmişlerdi.

Dün, Üsküdar asliye ceza mahkemesi davanın rüyetine başlamıştır.

Hâdise maznunları olan, sandalcı Mehmet, sandalcı Hakkı, Fahri Kemal, mütekaît mühendislerden Ferit, acente Mehmet Ali, kasap Faik, Mustafa, Hasan, Muhsin, kalaycı İhsan efendi ve E. ler mahkemede hazır bulunuyorlardı.

Hâkim maznunların hüviyetini tesbit ettikten sonra davanın Üsküdar mahkemesinde görülmesine itirazları olup olmadığını sordu. Müsbet cevap verilmesi üzerine muhakemeye başlandı.

Evvelâ, hâdiseyi müteakip Beykoz kaymakamı ve bazı zevat tarafından tutulan zabıt varakası okundu. Tutulan zaptanazaran 10 Teşrinisani 930 Cuma günü Beylerbeyinde yapılan şehir meclisi intihabı için hazırlanan sandık Beylerbeyine muvasalât ederken Hakkı, İhsan, Muhsin, Osman, Faik efendiler sandığa hücum etmişler, sandığı muhafaza eden polis Ef. nin elini ısırmışlar, zabıta kanunî müdahalede bulunduğu sırada Mustafa efendi:

— Top atsanız millet korkmayacaktır!

avazile intihabın teahhürüne sebep olmuşlar, ve serbest fırka Beylerbeyi nahiye ocağı reisi Ferit, Fahri Kemal B. ler de bu esnada teşvikatta bulunmuşlardır.

Maznunların hepsi de bunu isnat telâkki etmekte ve şiddetle tekzip etmektedir.

Ferit B.:

— İnsanlar kendilerine hâkimdirler. Benim teşvikim vaki değildir.

Fahri Kemal B.:

— Teşvik meselesini garip buluyorum... Hem ben o gün vazifemin başında bulunuyordum. Burada bir sehiv vardır. Zabıt varakasını tutan hey'etin istimamda hakikat meydana çıkacaktır!

demişlerdir. Diğer maznunlar da zabıt varakasındaki imzaları bulunanların istimamı istediler.

Kalaycı İhsan, sandığı muhafaza eden polisin elini ısırmadığını iddia etti:

— Ben köpek miyim ki hâkim efendi!

diye sinirlendi.

Neticede, zabıt varakasında imzası bulunan Beykoz kaymakamile diğer imza sahiplerinin şahit sıfatlarile celplerine ve duruşmanın on gün sonra icrasına karar verildi.

Tahkikat

İstanbul Adliye tebligat müdürlüğünde adliye müfettişleri tarafmdan tetkikat yapılmakta idi. Bu tahkikat esnasında para işlerine dair tesadüf edilen bazı yolsuzluklar dolayısile alâkadar memurlar hakkında tanzim olunan evrak ikmal edilmiş ve fezlekesi de yapılarak Adliye vekâletine gönderilmiştir.

Vekâlet kararını verecektir.

Öğrendiğimize göre tebligat müdürlüğüne, taşradan gelen tebligat harçlarının muntazam kuyudata raptolunmadığı, bu yüzden bazı yolsuzluklara mahal bırakıldığı anlaşılmıştır.

Tebligat mutemedinin para işlerinde bazı kayıtsızlığı görüldüğü için bu işten el çektirilmesine karar verilmiş ve bu karar tatbik olunmuştur.

Diğer taraftan bu müdürlüğün lâğvile mübaşirlerin mahkemelere tevzii ve her mahkemenin, kendi tebligatını kendi yapması da mutasavverdir.

Z. kongresi

Çok mühim meseleleri müzakere ediyor

Ankarada toplanan ziraat kongresine iştirak eden İstanbul Ticaret odası raportörü Hakkı Nezihi, Ticaret ve Zahire borsası kâtibi umumîsi Nizameddin Âlî ve borsa başkimyageri Nureddin Münsi Beyler dün şehrimize avdet etmişlerdir.

Hakkı Nezihi B. şu izahatı vermiştir:

—Ziraat kongresi tetkik mevzuları ve kararlarile çok samimî ve faideli olmuştur.

Kongreye tevdi edilen raporlar (300) kadardır.

Kongrede memleketin her tarafından gelmiş âzalar vardı.

Memlekette mevcut (120) ziraat odası, kendi mıntakalarının ziraî vaziyet ve istihsallerini ve ihtiyaçlarını raporlarla bildirmişlerdir.

Ayrıca davet edilen başlıca ihracat mevadı mütahassısları ve ziraî iktısat mevzularında tanınmış zevatta kongreye iştirak etmişler ve kongre âza miktarı (300) ü tecavüz etmiştir.

Raporları (24) encümen tetkik etti ve kongre hey'eti umumiyesine arzetti.

Kongreyi en fazla meşgul eden işler hariçten mütehassıs celbi, ihracat emtiasının daha iyi şerait dahilinde ve daha ucuz fiatlerle istihsali, murabahacılarla mücadele, çifçiye kolaylıkla ve uzun vadeli kredi temini, çifçilerin vergilerinde tenzilât, tavukçuluğun inkişaf ve taammüm ettirilmesi, hayvan yetiştirilmesi, memleketin ağaçlanması, ihracat emtiasının istandardizasyonu, şarapçılığın ve bağcılığın inkişafı, fındık ve zeytin meseleleridir. Kongre ayın yirmisine kadar devam edecektir.

Kongre günde üç içtima yaparak gece yarılarına kadar çalışıyor.

Kongrede tütünün borsaya ithali, alım ve satımının borsada yapılması alkışlarla kabul edilmiştir. Millî tasarruf cemiyeti kongre raporlarını ve müzakere zabıtlarını en kısa zaman da neşre karar vermiştir.

İki büyük cilt tutacak olan raporlar ziraî vaziyetimizin ne olduğunu anlatmak ve alınacak tedbirleri göstermek için çok müfit olacaktır. Her ziraat odası alınması icap eden tedbirleri göstermiştir.

Gelecek sene millî iktısat cemiyeti ihracat maddeleri ticaretine dair bir kongre yapacak ve müteakip senelerde de ayrıca tütün, fındık gibi başlıca mevat için toplanmaları tertip edecektir.

Kongrenin çok hayırlı neticeler verdiğini söylemeği vazife addederim."

Başvekil Paşa ziraat kongresini çok ehemmiyetle takip etmektedir.

İsmet Paşa, kongrede izhar olunan temenni ve mukarreratın yüzde altmışmdan fazlasını kabili tatbik gördüğünü ve kongrede gösterilen faaliyetin çok mucibi memnuniyet olduğunu söylemiştir.

Ziraat sergisinde Macarlar ve Ruslar tarafından ziraî mahsulâttan başka makineler, terazilar ve sobalar gibi sinaî eşyada teşhir olunmuştur.

Bu cihet nazarı dikkati celbetmiş, alâkadar bu eşyanın köylerde kullanıldığı cihetle çifçilikle münasebettar görülerek sergiye getirildiğini söylemişlerdir. Sergiyi günde 600 kişi ziyas nhk1sâs- fö nüs ş -yvnûî bret etmektedir.

Belediyede

Yeni bütçe

12 milyon lira kadar tahmin ediliyor

Bütün belediye şubeleri 931 senesine ait bütçelerini hazırlamış, belediye riyasetine göndermişlerdir. Bütçeler Muhiddin B. ve muavinleri tarafından tetkik olunmaktadır. Bunlar arasında tashihine lüzum görülenler olursa iki üç gün zarfında tamamlanmak üzere ait olduğu şubelere iade edilecektir. Bütçenin heyeti umumiyesi ay nihayetine kadar daimî encümene verilmiş olacaktır. Umumî yekûn henüz tam olarak tespit edilmemiştir. On iki milyon küsur liradır. Bütçede azamî tasarruf icrası kararlaştırılmıştır.

Süleyman Nazif merhumun kabri

Belediye tarafından yaptırılacak olan Süleyman Nazif merhumun kabri pazarlık suretile ihale edilmiştir. İnşaat altı ayda bitecektir.

Spor

Rusyaya giden boksörler kısmen döndüler

Rivayete göre Rusyada yapılan maçlar ne netice verdi?

Rusyaya binbir dedikodu arasında giden dört böksörle sekiz seyyahtan mürekkep kafileden beşi Fransız Karamani vapurile avdet ettiler.

Kırk gün süren seyahat çok iyi geçmiş, Rus, dostlarımız bu Türk kafilesine misafirperverliğin fevkinde izzetü ikramda bulunmuşlardır. Seyahatleri birinci mevki vagonlarda, oteller de yapdırmışlar, her türlü masrafı, hattâ tıraş, saç ve sigara parasına kadar Ruslar vermişlerdir.

Kafile halkı, rivayetlerine göre fena tesir bırakmayan maçlardan hariç zamanlar şehirleri, terbiyei bedeniye müessesatını, müzeleri gezmekle vakit geçirmişlerdir.

Bu turnenin teknik işleri riyasetini eldeki mevcuda göre iyi idare ettiği söylenen eski Kalgay Sami Bey Rus spor teşkilâtı hakkında bize güzel malûmat verdi. Diğer yazılarımızda karilerimize bunlardan bahsedeceğimizi vadederiz.

Bize verilen notlara göre bilûmum maçlardan şu neticeler elde edilmiştir:

Moskovada:

2 - mağlûbiyet (nokavt)
1 - abandone (bizden)
2 - Bizim sayı hesabile mağlûbiyetimiz.

Leningratta:

1 - galibiyet (Şadi)
1 - berabere (Fami)
1 - abandone (Veysî) bizden
1 - berabere (Afif)

Bakuda:

1 - Galibiyet (Famî)
1 - „ (Süheyli)
1 - berabere (Şadi)
1 - bizden mağlûbiyet (Afif)

Tifliste:

1 - galibiyet (Şadi)
1 - „ (Süheyli)
1 - „ (Famî)
1 - berabere (Afif)

A. Esat

Fikir, Mizah, Edebiyat, San'at

Milliyet

Asrın umdesi "Milliyet" tir

18 K. SANİ 1931

İDAREHANE — Ankara caddesi No: 100 Telgraf adresi: Milliyet, İstanbul.

Telefon numaraları:
İstanbul 24311 — 24312 — 24313

ABONE ÜCRETLERİ

	Türkiye için	Hariç için
3 aylığı	400 kuruş	800 kuruş
6 „	750 „	1400 „
2 „	1400 „	2700 „

Gelen evrak geri verilmez

Müddeti geçen nüshalar 10 kuruş ur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir.

Gazetemiz ilânların mes'uliyetini tabul etmez.

Bugünkü hava

Dün hararet en çok 12 en az 6 derece idi. Bugün hava ağmurlu ruzgâr mütehavvildir.

Numaralar değişiyor!

Sene başı girince değişen bazı numaralar vardır.. Bunların başında yıl sayısı gelir. Son ra yaşımızın rakkamı da maal'esef artmak suretile değişir.. Dahası var... Paso numaraları da sene ile değişen şeylerdendir. Geçen seneye kadar bu iş bu kadardı, başka numara değişmiyordu. Bu sene dostumuz Telefon şirketi bazı müesseselerin ve o meyanda "Milliyet" in numarasını değiştirdi. Evvelce an cak dört rakamdan terekküp eden telefon numaramız şimdi (24311) şeklinde beş rakam oldu.. Eğer her yeni sene bize bir takım numaraları değiştirecekse giydiğimiz eldiven, kundura, taktığımız yaka ve kullandığımız gözlüklerin de numarası değişecek demektir. Buna Con Ahmet Bey bir çare bulsa fena olmaz!

Su içer gibi!

Balık pazarında bir dükkânın önüne küfe konması mesele sinden dolayı birisi diğerini öldürmüş.. Üç dört akşam evvel Beyoğlunun en işlek bir yerinde birini bıçakladılar.. Carih gözümün önünde bıçağı önünde adam vurduğu evin bodrum deliğine attı..

Bu hadiselerde iki müşterek nokta var:

— Evvelce böyle şeyler tenhada yapılırdı, şimdi kalabalığın tenhadan farkı birincisinde mücrimin daha çabuk kaçması..

— İkinci nokta, adam öldürmenin kıymeti kalmamış olmasıdır. Bir küfe koymaktan dolayı bir adam öldürmek için insan cani ve cinayet mefhumlarının mücrimler indinde pek ucuzlamış olması lâzımdır. Bu fena bir kanaattir.. Hemen Allah ıslah etsin!

Avni Beyefendiye

Bekçiler hakkındaki mektubunuzu aldım. Mutaleanıza iştirak ederim. Umalım ki neşriyatımız hüsnü telâkki edilsin.

FELEK

Maarif bahisleri

Köy mektepleri

Yazan : Dr. Gates

Robert College müdürü ve terbiye ilminin maruf âlimlerinden Dr. C. F. Cates köy mektepleri hakkında gazetemize bir makale yazmıştır.

Doktor Gates in ehemmiyetli bir mevzua temas eden bu makalesini dercediyoruz:

"Pek tabiidir ki her hangi memleketin mektep sistemi en büyük inkişaflarını büyük şehirlerde başlar ve oralarda bitirir. Oralarda terbiye ile alâkadar çocuk ve halk kesafeti vardır.

Tabiidir ki şehirlerde liseler, darülfünunlar, muallim mektepleri ticaret mektepleri ve saire tesis edilmiştir. Fazla olarak hars ve istirahat yerleri olarak klüp, tiyatro, muzik hol, sinema gibi yerler de vardır ki buraları halkı terbiyeye, edebiyata, san'ate, musikiye ve içtimaî hayatı zenginleştiren bütün şeylere alâkadar olmağa teşvik eder. Lâkin bütün bunlar köylerin hayatında aynidır. Köyler ise bir milletin, bilhassa bir cümhuriyetin en esaslı bir unsurunu teşkil eder.

Şurası esasî bir keyfiyettir ki halkın köylerde yaşayan en büyük bir kısmının da kendilerini milleti alâkadar eden mesaili anlamağa hazırlıyacak bir terbiye almaları iktiza eder. Milletin inkişafında kendi hissesine düşen vazifeyi yapmak, vekillerini intihap etmek, bizzat kendi hayatlarının ehemmiyetini takdir etmek hususunda bu terbiyeye muhtaçtırlar. Köy mektepleri darülfünun kadar mühimdir. Yalnız ikisi arasında büyük bir fark vardır. Büyük şehirlerde tahsil gören talebe köylere gidip hocalık etmeği istemezler.

Köy hayatı çıplak, yeknasak olup kendilerini tahsil zamanlarını parlatan, zenginleten şeylerden mahrumdur.

Yalnız bir kısım genç erkek ve kadın vardır ki bir fedakârlık hissile mütehassis olsun ve kendi milletdaşlarına yardım arzusunu hisserek şehir hayatını bıraksın da hoca olarak köylere gitsin. Köy gençleri ise kendi tahsilleri için şehirlere gidemezler. Şehirlerde yapacakları masraflar için malî vesaitten mahrumdurlar. Yalnız az bir kısım köy gençleri tahsil için şehirlere giderler. Fakat bunların da şehirde tahsillerini ikmal ettikten sonra köylerine dönmeği istememeleri tehlikesi vardır.

Ankaradaki muallim mektebi bu müşkülâtı bertaraf edecektir. Köylerden gelen talebe muallim mektebinde tahsil görüp hoca olarak köylerine döneceklerdir. Bu en makul hattı harekettir. Ümit edilir ki netice de muvaffakıyet elde edilsin.

Bununla beraber köylerin muhtaç olduğu hoca mikdarını bu mektebin temin etmesi şüphelidir. Meğer ki köy mekteplerinin ihtiyacını temin için bazı makul esaslar tesbit edilmiş olsun.

İlk olarak lâzım olan şey mektebin tesis edileceği köyde bu maksada elverişli binadır. İkinci olarak köy muallim ve muallimeliğin vaziyetini genişletmeli ve necabeti takdir edilmeli. Bir köy hocasının faidesi yalnız köy çocuklarına yazma okuma öğretmek ve bir muhiti tenvir etmek değildir.

Köy hocası bütün köy için bir hoca olarak telâkki edilebilir. Yalnız mektebe gelen çocuklar için değil, onun öğrettiği mühim ve değişik şeyler bütün köy için alâka uyandırır. Yaşı büyük olan erkek ve kadınlara da okuyup yazmağı öğretir. Onların kitap ve gazete okuyabilmelerine imkân hâsıl olur. Köy hocası kendini köy halkına hıfzıssıhha öğretmekle de mükellef addeder. Yolların temizliği, köy hayatının güzelleştirilmesi, ağaç yetiştirilmesi, ziraat, sanayi hakkında da halkı tenvir vazifesile mükelleftir. Bu mevzular bir köy mektebi hocasının malûmatını tevsi ettiği gibi malâmatını tatbikat sahasına da koyar.

Köy mekteplerinin inkişafında yardım edecek bir âmil de bunların bazı şehirler ve büyücek köyler etrafında coğrafî bir surette toplu olarak tesis edilmeleridir.

Meselâ halıcılık, tuğlacılık, çiftçilik, terzilik ev idaresi gibi sahalarda ileri olan yerlere hemcivar olacak surette tesis etmek ki köylerde zekâ ve kabiliyet gösteren talebe her sene bir kaç ay bu mütevassıt mekteplere kolaylıkla gidebilsinler ve muhtelif komşu yerlerin tahsil ve amelî san'atlardaki seviyesi daha yükselsin. Umumiyetle söylemek lâzım gelirse köy genci kendi civarında öğrenmek ister.

Vazifesinin bu genişliği ve ehemmiyetini takdir etmekten mütevellit şevk ve heyecan bertaraf hocanın köy hayatındaki yeknasaklığı izale edecek bazı şeyler yapmak da kabildir.

Müttehidei Amerikada, hudut köylerinde kitap revacını temin suretile şayanı itibar netaiç alınmıştır. Bir mikdar kitap tefrik edilir ve küçük kitaphaneler dahilinde oradan oraya gönderilebilir.

Bu kitaplar köylere tevzi edilir, köy hocaları da müsait vakitlerinde kitapları okur, sonra başka yere yollar ve başka taraftan gönderilenleri alır. Bu suretle hocanın elinde her vakit istediği faideli bir kısım kitaplar bununmuş olur.

Zamanımızda ufak sinema makinelerile köylerde çocukların veyaşı büyük olanların kâfi derecede alâkalarını celbetmek ve eğlendirmek için film göstermek mümkündür.

Bu maksatla bir çok terbiyevî filmler gösterilebilir, köylere bu suretle köylülerin fikirleri tevsi edilir, hayatlarının tarzını daha iyileştirmek, çareleri gösterilir. Köylere musiki de az masrafla ithal edilebilir. Bir tiyatro inşa etmek büyük bir sinema makinesi tesis etmek, bir klüp için yakışacak bir kitaphane yapmak çok masrafa mütevakkıftır. Lâkin seyyar kitaphane, küçük sinema makinesi ve "victrola,, sade birer eğlence ve öğretme vasıtalarıdır. Az masrafla uzak köylerde ayni zamanda bunlar köy hocasının hayatını daha kabili tahammül bir hale koyar.

Gene tabiîdir ki köy mektepleri, mektebin mesaisi için harita, resim ve kitapları sipariş etmeğe de salâhiyettar olmalıdır.

Dr. A. Kutiel

Cilt, Frengi, Belsoğukluğu e ademi iktidar muayene ve elektrik tedavihanesi. Karaköy Börekçi fırını sırasında No. 34

Beyoğlu Beşinci icra dairesinden: Mahcuz olup satılması mukarrer üç res Kırım ineği 21-1-931 tarihine müsadif çarşamba günü öğleden evvel Üsküdar At pazarında satılacaktır. Taliplerin mahallinde hazır bulunan memuruna müracaatları.

Neşriyat hayatı

Fransada neşr edilen mühim eserler

Eski Alman imperatorluğunun meşhur Başvekili Prens Bülow'un hatıratından bu sütunlarda bahsetmiştik. Umumî harpten hayli evvel iktidar mevkiinden uzaklaştırmış olan bu devlet adamının bıraktığı hatıratın ilk ciltleri intişar ettikçe bundan bahsetmek arzusundan kendimizi alamamıştık.

Şimdi hatıratın Fransada üçüncü cildi neşredilmiş olduğu için Fransada neşredilen mühim eserlerin başında bunun geldiğini söylemeğe lüzum yoktur. Bu cildin ehemmiyeti 913 yazında Bosna sarayda Avusturya veliahtinin öldürülmesi üzerine çıkan umumî harpten bahsetmesidir.

Umumî harbin mes'uliyeti bahsinde çok şeyler söylendi.

Bu mes'uliyeti hiç bir taraf üzerine almak istememiştir. Onun için prens Bülow un umumî harbin başlangıcındaki vaziyeti nasıl anlatacağı cidden merak edilecek bir şeydir. Filhakika prens Bülow o zaman iktidar mevkiinde değildi. Fakat bu vaziyeti öğrenip tahlil etmesine mâni olamamıştır.

Prens Bülow daha evvel Alman imperatorunun ve etrafındaki adamların ne kadar büyük hatalar yaptıklarını anlatmıştı.

Bu hatalar yüzünden Almanyaya celbedilen umumî husumeti izah eden eski Başvekil umumî harbin mes'uliyetini tayin meselesinde nazik bir mevkide kalmıştır. Fakat bu mes'uliyeti başkalarına yükletmeği aramıyarak gene o zamanki Alman hükûmetinin vaziyeti bilmemesinde, aczinde bulunuyor. Hattâ netice itibarile imperator da harbi istemiş bir adam değildir. O da bir emri vaki karşısında kalmıştır.

Avusturya veliahtinin katli münasebetile prensin söylediği şey cidden mühimdir. Avusturya imperatoru yeğeni olan veliahti sevmezdi. Öldürülmesinden pek te müteessir olmamıştır. Veliaht imperatorluk dahilindeki nüfuzunu kırmak isterdi.

Onun için Veliaht'ın Sırplar tarafından katli hayret edilecek bir şeydir.

Fakat ne olursa olsun Viyana hükümetinin o zaman aldığı vaziyeti Prens Bulov katiyen mazur görmemektedir. Çünkü Viyana hükümeti var kuvvetile Belgrat hükûmetine yüklenmiş ağır şerait ileri sürerek Sırp hükûmetini bunda mes'ul tutmuştu.

Prens Bülow Viyana hükûmetinin bu kadar ileri gitmesini muvafık bulmadığı gibi eğer Berlinden müzaheret görmeseydi bu kadar ileri gitmeğe cesaret edemezdi.

Prens Bülow işte bundan dolayı Alman hükûmetini kabahatli bulmaktadır. Daha ilk günden itibaren Berlin hükûmeti Viyanaya mutedil hareket etmesi için lâzım gelen ihtarda bulunsaydı Avusturya hükûmeti Sırbistana karşı böyle davranması netice olarak Almanya da bir harbe sürüklenemezdi.

Prens Bulow yapılan hataların fecaatini o kadar kuvvetle tasvir etmektedir ki bunu okurken insan gayri ihtiyarî kendi kendine soruyor:

— Aceba umumî harp içtinabı kabil olan felâketlerden midir?...

Avusturya Sırbistana harp ilân etmiş,arkasından Almanya da Rusyaya ve müttefiki Fransaya harp açıyor.

Niçin?.. İşte halledilmeyen muamma budur.

Alman hükûmetinin bütün ümidi şunda imiş: İngiltere harbe girmiyecek!..

Bunu kim temin etmiş?.. Her halde vaziyeti anlayamayan Alman hükûmeti bu gafletle gidiyor. Almanya imperatoru o zaman Berlinde değilmiş. Harp başlayıp ta avdet edince istasyonda kendini karşılayan Başvekil Bethmann Hollweg neşesiz bir çehre arzediyormuş.. Hükümdar başvekilitekdir eder gibi bir sesle:

— Bu işler nasıl başımıza geldi?..

Diye sorunca Başvekil hatasını itiraf etmiş, fakat artık iş işten geçmiştir.

Bethmann Hollweg istifasını vereceğini söyleyince imperator:

— Bu işi başımıza getirdiğiniz gibi sonuna kadar da bizimle kalacaksınız...

Tarzında kat'î ve sert bir cevap vermiştir.

Prens Bülow bu suretle imperatorun da bir emri vaki karşısında kaldığını anlatıyor. Bethmann Hollweg ile arkadaşlarının İngiltereye umumî harbe iştirak etmiyeceği kanaatinin ne kadar esassız olduğu çok geçmeden anlaşılmıştır. Prens Bülow gerek Rusyaya ve gerek Fransaya harp ilânı için ileri sürülen bahanelerin münasebetsizliğini de anlatıyor.

Prens Bülow tarihten misal getirerek Bizmarck'ın gerek 1866 da Avusturyaya ve gerek 1870 de Fransaya karşı harp açarken şu noktaya pek ziyade ehemmiyet vermiş olduğunu kaydediyor: Harp ilânını düşman tarafa bırakmak..

Varsın harp ilânı mes'uliyetini düşman taraf üzerine alsın. Halbuki 1914 Almanyasının Başvekili hata üzerine hata ederek iki büyük devlete karşı harp ilânında acele etmiş, bunun için de pek beyhude bir takım mahaneuer icat etmiştir..

Hülâsa Bülow'un bu satırlarını okurken şu sual gayri ihtiyarî hatıra geliyor:

— Acaba umumî harp olmıyabilir miydi?..

Merak ettiği için gelmiş..

—Fransızcada

Bu tuhaf bir şey oldu. Bir filim kumpanyasında çalışıyordum. Benim gibi daha bir çok erkekler.. Bir çok da kadınlar..

Artık hayatımız yeknasak olmuştu. Hep bir birini tanıyan kadınlar, erkekler.. Konuşulan şeyler hep mutat lâkırdılar.Bit tabi hafif kavgalar da eksik olmuyordu. Bir çok günler dokuz on saat fasılasız çalışmak lâzım geliyordu. Çalışıyorduk.

Fakat bir tesadif bu tatsız hayata bir neşe verdi. Bilhassa benim ölmüş sandığım kalbimi yeniden ısıttı.Bir gün genç,pek genç ve fevkalâde güzel bir kız geldi. Kendisinin sinemaya meraklı oldugundan hiç olmazsa ufak bir ücretle ve ehemmiyetsiz rollerden başlıyarak filim çekilirken kendisine "iş,, verilmesini istiyordu.

Zannederim şirket müdüri bu şen, güzel kızın "rica,, sını bir türlü reddedememiş, kendisine bir vazife verilmesini kabul etmişti. Fakat nasıl bir vazife ?.. Bunun tayinini de bana havale etmişti. Doğrusu ben müşkil vaziyette kaldım. Kız belki bunu farkederek:

— Ne olursa olsun, dedi, en ehemmiyetsiz bir rol olsun.. Zaten ben bu vazifeyi ihtiyacımdan kabul etmeğe mecburum..

Kız pek güzeldi. Fakat üzerindeki elbise ihtiyacı hakkında bana bir fikir vermeğe kâfi idi. Koyu renk bir kumaş. Fakat rengi solmuş, eskimiş. Kendi kendime:

— Güzel bir kız..Hem de fevkalâde güzel.. Fakat bir insan ne kadar güzel olursa olsun onu gösteren elbisedir..

Diye düşündüm. Kız bütün bunları anlamış gibi:

— Bakınız, dedi, elbisem de ne kadar eski.. Fakat, ne yapayım?. Hayatı olduğu gibi kabul etmek lâzım.

— Çok doğru söylüyorsunuz. Fakat bütün bunlar halli kabil olan meselelerdir.

Ben lâkırdıyı uzatmak istiyordum. Genç kızın insanı çıldırtacak kadar güzel öyle bir gülüşü vardı ki buna karşı lakayt kalmak imkânı yoktu. Ben bu kızı sevmeğe başlamıştım.

Kendisi uzaktan geliyordu. Cenubi Amerikadan.. Orada iş bulamamış, Parise gelmişti. Nihayet ona bir rol verdik. Filim de hizmetçi kız olacaktı. Güzelliği ile efendisinin üzerinde mühim bir tesir yapacak olan bir hizmetçi kız...

Fakat tam bu rolü yapacağı saat gelince kız:

— Ben bu saatte burada kalamam.. Bir yere söz verdim. Mutlaka sözünde durmalıyım.

Demesin mi? Yalvarmak sonra nezaketle tehdit etmek daha sonra açıktan açığa ihtiyacı yüzüne vurup buradan gidip başka bir iş bulamıyacağımı demek faide vermedi. Nihayet şirket müdüri sert bir çehre ile dedi ki:

— Gidiniz. Fakat bizim filimde sizin rolünüzü yapmamızdan dolayı, uğradığımız zararı tazmine mecbursunuz. Siz rolünüzü yapmazsanız benim hiç bir manâsı kalmıyor tır.. Zararımızı tazmin edecekmisiniz?..

Kız ciddi bir tavurladu:

— Ne kadarmasraf ettinz?

— Bir milyon, üç yüz frank..

Kız çantasını açtı.. İçinden bir çek defteri çıkardı. Cenubi Amerikanın meşhur bir bankasının Pariste bulunan şubesine bir çek yazdı. Şirket müdürine uzattı:

— Alınız, dedi, istediğinizi kara... Sonra bir isim söyledi.

— Ben, dedi, Cenubi Amerikada servetile meşhur olan adamın kızıyım. Merak ettiğim de buraya geldim. Artık canım sıkıldı gidiyorum.

Mektepliler müsabakası

Mürtecilerin muhakemesi

87 inci hafta birinciliğini kazanan Galatasaraydan 299 uncu mat Semih B. in yazısı şudur:

" Bu haftanın en mühim hadiseleri hiç şüphe yok ki, Menemen mürtecilerinin adalet huzuruna çıkmalarıdır.

O mürteciler ki, Yunanı ezmekte olduğumuz Anadolunun harbinde genç inkılâba el kaldırmak cesaretini gösterdiler!

O mürteciler ki, mel'ûn emellerine dini perde ittihaz ederek ayaklandılar!.

O mürteciler ki, istiklâl şehitlerinin kanlarile suladıkları yeşil yizli bir toprağı bir inkılâp adamının kanile yıkadılar! İşte bu mürtecilerin muhakemesi başlamıştır. Bu muhakeme tarihîdir, çünkü inkılâp aleyhine ayaklananlar gene inkilâp huzurunda verileceklerdir bir hesaptır. Temennimiz bu hesap asırlardanberi inkılâp huzurunda verilenmemiş olan hesapların sonuncusu olsun.

ZAYİ— Eski ve yeni türkçe iki mühürüm zayi olmuştur. Zayi olan işbu mühürlerle hiç kimseye borcum yoktur. Binaenaleyh yenisini hakiz tireceğimden eskilerinin hükmü olmamak üzere ilân olunur.

Fındıklıda Fındıklı apartımanı 4 No. dairede Behire Hanım

Milliyetin edebî romanı: 86

Etem İZZET

Diye, başladı. Onun için de bir çok şeyler anlattı:

— Hasta gönderir komisyon alır, hasta getirtir komisyon verir o, böyle rezil bir adamdır. Hangi hasta olursa olsun son meteliğine kadar soymadan bırakmaz. Vizitası gûya dört liradır, hastayı ölümle, tehlike ile, başkalarına emniyetsizlikle tehdit eder; kan muayenesi, rontken muayenesi, idrar muayenesi, şu muayenesi, bu tahlili diye bir vizitayı yirmi beş liraya getirir. Ondan sonra da elinden kurtulabilirsen kurtul!.. geçen gün Meclisi vükelâda bile hususî bir mübahase halinde arkadaşlar arasında görüşülüyordu. Bal zade Hacı Ali Beyin ölümüne doğrudan doğruya bu sebep olmuş. Adamcağız mis gibi karaciğer kanseri imiş. İlk önce taş var demiş, ur var demiş, safra kesesi iltihaplanmış demiş; şunu demiş, bunu demiş: "Rontken tedavisi lâzım.,, diyen doktorları teçhile kalkışmış nihayet adamcağızı beş on bin lirasını türlü türlü behane ile çarptıktan sonra öldürmüş işin içinden de çıkmış!.. Sen, böyle adamlarda namus, haysiyet, vicdan, insaf mı arayorsun?...

Eğer, münasebet düşseydi de daha bir kaç kişinin ismi geçseydi ihtimal onlar için de kim bilir, neler söyliyecekti?.. Ben, kendi hesabıma doğrusu bütün bunları dinledikten sonra hayretten parmağımı ısırdım.

— Meşhur ve âlim bir avukat...

— Meşhur ve âlim bir doktor!...

Hayatta bunlar olsun!.. İnsan, bu şöhretler içinde gizlenen böyle mücrimiyetleri muhakemeden âciz kalıyor. Hayat, insanları bu kadar küçültebilen ve kirleten şeyin adı mı?..

* * *

Hayati Beye:

— Akşam yemeğini beraber yiyelim...

Dedim:

— Çok isterdim. Fakat, bu gece Sadırazam paşanın konağında toplanacağız. Bir başka akşam için bu arzunuzu söz telâkki edeyim...

Dedi, kalktı. Buna, en çok sevinen gene hiç şüphesiz Nüsret oldu. O çocuğun zıddına giden de bu adamlar. Hiç birisi hakkında fark gözetmeksizin Hepsinden nefret ediyor!

Halbuki Hayati Bey hiç ora larda değil. Ya Nüsretin hoşnutsuzluğunun farkında değil. Yahut ta onu benim yanımda adamdan saymayor.

O. gene ayrılırken Nüsretin elini sıkmayı bile unutarak, heyecan içinde boyuna bana:

— Beni affettiniz değil mi?..,

Diyordu. Ben de yüreğine dert olmasın diye, üstüste:

— Afettim...

Ettim.....

Ettim.....

Dedim!.

* * *

Gece gûya Unvan zade Recai Beylere gidecektik. Nüsret:

— Hastasın...

— Yorgunsun!...

— Yatıp kalacaksın..

— Kırk yılda bir bir de benim sözümü dinle?..

Diye tutturdu. En nihayet:

— Gelemiyecek...

Diye telefon etti, rahatlandı.

Bari evde kaldığıma göre sinirlerimi bozmasaydı.

— E... Uzun uzun konuşamadık. Paşa meselesi şimdi ne olacak?.. Diye tekrar lâfı açtı.

—Hiç... Mesele yok. Ne oldu ise oldu!..

Dedim.

— Fena yaptın!..

— Neden?..

— Sen bu adamdan ayrılmıyacaktın.

— Rica ederim, gene bana bunu söyleme..

— İstersen susarım amma. hata ettin!

Ciddî, kızarak, gücenerek:

— Ne hata ettim, ne bir şey.. Mükemmel yaptım!...

Dedim. Hem söylemekten korkuyordu, hem de söylemeden duramayordu:

— Hata mı, sevap mı bilmem. İsterim ki, hayat ve hâdiseler beni yalancı çıkarsın. Benim için gaye,senin daima gördüğüm gibi kalmandır!..

— Teşekkür ederim. Ben paşasız da böyle kalabilirim...

Nüsret, bu noktada tereddüdünü saklıyamadı. Yerinden,

Nasıl.. Nasıl?..

Diye, fırladı, devam etti:

— Bu adamlarla mı?..

— Nüsret bu bahsi bir kaç defadır konuşuyoruz. Gene, hep ayni meseleler üzerine gelmeyelim.. Başka lâf yok mu?..

Dedim. Elime bir gazete aldım. Sustum. O, gene:

— Bunlar konuşulacak şeyler. Sen hata ettin!..

Diye söyleniyordu. Yeni yeni münakaşaların açılmasına meydan vermemek için sustum.

* * *

Nüsretin:

— Sen hata ettin...

Demesi, ne de olsa zihnimde bir yer yapmış! Gece yalnız kalınca hep bunu düşünmeğe başladım. Kafamın içinde uzun uzun hesaplar yaptım, ölçtüm biçtim, evvelce verdiğim kararları tekrar tekrar yoklamadan geçirdim.

İyiden iyiye inandım ki sinirlerim bile en mühim zamanlarda dilen şeyler üzerinde dahi hâkimiyet kurmaya mütehammil değil. Hadiseleri kendi cereyanlarına bırakmaktan başka çare yok. Düşünmemek, her neticeyi emri vaki halinde kabul etmek, benim için en çıkar yol, emniyetli tarafı.

— Paşadan ayrılmak..

Bu, bana hiç bir şey ilham etmiyordu; hiç bir korku vermiyordu. Ayrılmayı hazırlarken düşünmedikten sonra, ayrılmanın sonunu düşünmenin ne lüzumu nası, ne ehemmiyeti olabilirdi. Düşünmek uykumu kaçıracak lecek, belki zihnimi yoracak, sinirlerimi bozacak, fikirlerimi karıştıracak, kararlarımı bozacaktı. Ve.. O zaman tehlikenin en büyüğü ile karşılaşacaktım. Belkiys'in kendi hüviyetile

(Bitmedi)

Ramazan yaklaşıyor

Ramazan yaklaşıyor. Camiimdiden kalabalık olmağa adı. Bilhassa, yol güzergâhıolan Yenicami, Bayazıt, Ayasofya gibi camiler diğerlerine nisbeten daha kalabalıktır.

Resmimiz, Yenicamide, şadırvan başına toplanıp abdest alanları gösteriyor.

Yenicami önünde hamalların şakası

Şehrin en işlet bir caddesine n Yenicaminin önü günün yyen saatlerinde, bir takım allarla doluyor. Bu hamallar, işleri olmadığı zamanlar, gelip geçenlerin gözleri önünde biribirlerile şakalaşarak vakit geçirirler. Bir çok ecnebilerin yol uğrağı olan yerde, böyle lâübalî hareketlere müsaade edilmese çok iyi olurdu.

Seyyar çorbacılar çoğalıyor

Halkımızın hiç bir zaman açlığına, küçük bir misal ıyacağına, küçük bir misal ırsa sokakta çorba satan kadıncağızı hiç tereddüt etten gösterebiliriz. Maltızcığını tutuşturmuş, tenceresini fıkır fıkır kaynatmış, isteyene kâsesi beş kuruşa çorba satıyor.

Ancak, son günlerde bu nevi seyyar çorbacılar pek çoğaldı. İçlerinde, temizliğe riayet etmiyenler de bulunabilir. Belediye, bu çorbacıları, incitmeden tabaklarını, kaşık ve çatallarını temiz tutmağa mecbur etmelidir.

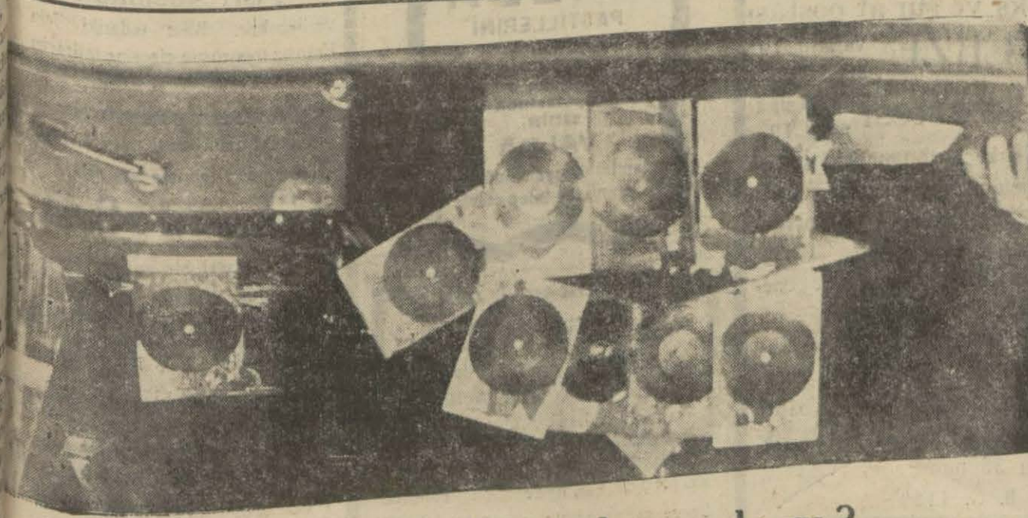

Bu plâk karikatürleri de ne oluyor?

Son zamanlarda, piyasada, takım mini mini gramofon akları peyda oldu. Birer kartstal üzerine yapıştırılmış zar gibi ince jelâtinî bir tabakadan ibarettir. Rivayete göre, Amerikada yapılıp buraya sevkedilmekte imişler.

Halbuki bu plakların hemen hepsinin sesleri bozuk ve çatlaktır. Diyafram sekiz on kere devreder etmez, şarkı nihayete eriyor. Bundan maada, fiatleri de ucuz değildir. Her yeni şeye heves eden bir takım coluk çocuğa bu plak karikatürlerini kartpostal diye (25) er kuruşa satıyorlar!

Şikâyet Kutusu

Kokmuş yumurta ve kokmuş kaymak!

Divan yolu caddesinde bulunan dükkânlar belediyece sık sık muayene edilmiyor.

1 — Dünkü Cuma günü bir sütçü dükkânında hasta için taze yumurta almak isteyen bir çocuk iki yumurta aldı gitti beş on dakika sonra gelip yumurtanın kokmuş olduğunu söyliyerek iade etti. Sonra da çocuktan bir kuruş daha alarak kendisine bir taze yumurta verdi. On bir kuruşa bir taze yumurta!.. Bu ne insafsızlık...

2 — Geçen Pazartesi günü bir dava vekili arkadaşımla gene o civarda bir sütçü dükkânında oturuyorduk. İki üç hanım geldiler kaymak ısmarladılar. Masada oturup yerken hanım, sütçüyü çağırdı önündeki tabağı iade etti. Merak ettik bizde kaymak getirttik. Kokudan yenecek gibi değildi.

Belediye lûtfetse de şu şikâyetleri sıhhati umumiye namına nazarı dikkate alsa...

Gizli evler

Beyoğlunda, Ağa hamamında oturan bir kariimiz yazıyor:

Son senelerde Beyoğlunun en temiz tanınmış mahallelerine varıncaya kadar her tarafa sokulan bir takım ahlâksızların açtıkları randevu evleri günden güne çoğalmaktadır. Bilhassa Ağahamam caddesi perpaye bir takım kadınların cevelângâhı olmuştur. Daha geçenlerde burada açılan bir randevu evi her gece bir çok ziyaretçilerle dolmaktadır.

Öteden beri hassasiyetini takdir ettiğim ahlâkî zabıtanın Beyoğlunun bu semtlerinde türeyen alüftelerle ve bilhassa bunları evlerine kabul eden kimselerle ciddî surette meşgul olmasını bilhassa temenni ederim.

Kasımpaşada bir sokağın hali

Kasımpaşada Hacı Hüsrev mahallesinin büyük yokuşile Ebe sokağı ve gene Sahaf Müslâhaddin mahallesinin Sakız ağacı caddesi kaldırımları senelerdenberi bozuk ve tamire muhtaç bir halde dir.

Sokakta bir tek fener yoktur. Kadın ve çocuklar bilhassa geceleri son derece müşkilât çekmektedir. Şimdiye kadar merciine vuku bulan müracaatler semeresiz kalmıştır.

Belediyemizin ehemmiyetle nazarı dikkatini celbetmenizi rica ederiz.

Hacı Hüsrev mahallesi hey'eti ihtiyariyesi

Esnafın şikâyetleri

İtriyatçılar cemiyeti idare heyeti intihabatı dün yapılmıştır.

Esnaf cemiyetleri mürakipleri çok bakımsız ve ihmal edilmiş bir halde buldukları cemiyetlerin ihtiyaçlarını ve dertlerini dinlemekle meşguldürler.

Şimdiye kadar ihtiyaçları tesbit edilen Marangoz, kayıkçı, lokantacı, tabak, arabacı, sütçü ve şoför esnaf cemiyetlerinin başlıca şikâyetleri vergilerin bazı eşkâlidir. Cemiyetlerde azaları tezyit çareleri, esnafa yardım esaslarının bütün cemiyetlere tamimi, işlerini takip ve ve hasta esnafa doktor ve ilâç temini de tekarrür etmiştir.

Çisentili havalar kime yaradı?

Havaların yağmurlu ve çisentili olması, bazı esnafın çok işine yarayor. Bir çok kimseler, açıkta dolaşmaktansa gidip bir kahvehanede yan gelmeği tercih ediyorlar. Ondan sonrada gelsin domino, gelsin tavla, gelsin iskambil...

Hakları da var. Kahve köşesinde başka türlü nasıl vakit geçer ya... Bazı kahveciler halkta bu rağbeti gördükçe, son günlerde çay kahve, lokum gibi şeylerin fiatını yirmişer para artırdılar.

Perakende şekerin okkası 50 kuruşa düşmüş olduğu bir zamanda kahve ve çaya zam yapmak, doğrusu akıl ererşey değildir.

Diğer bir kısım kırataneler ise, vaktile istihlâk vergisi namı altında müşteriden alınan (20) parayı, bu verginin cibayet şekli değiştiği halde müşteriden almakta devam ediyorlar.

İlle bir düzüne iyne alacaksınız!

Dilencilik, bir dereceye kadar memnu işler sırasına girdikten sonra, şehrin birçok semtlerinde, kendilerine dilenci denmiyen, fakat yaptıkları işin dilencilikten farkı olmıyan kadın erkek bazı satıcılar peyda oldu. Bunlar kalabalık, ve işlek caddelerde, yolcuların önünü keserek kendilerinden mutlaka bir şey almağa mecbur ediyorlar. Kimi, kundura bağı, kimi kurabiye, kimi nane şekeri, kimi kibrit, hasılı her biri bir şey satar. Zâhirde kâr ve kisip sahibi gibi görünen bu adamlar, hakikatte bir takım gayri resmî dilenciler dir.

Bunlar arasında, resmini koyduğumuz şu kadıncağız da vardır. Ona, hergün Bahçekapı civarında önünde bir sürü toplu iğne ve firkete ile rast gelirsiniz. Hele, haddiniz varsa uzattığı firkete ve iğnelerden bir düzinecik olsun almayın. Daki kalarca peşinizi bırakmaz.

Başım gözüm sadakası deyip hiç ihtiyacınız olmıyan malmı iade etmek şartile eline bir kaç kuruş sıkıştırmadıkça kurtulmak imkânı yoktur.

Millet mektepleri açılıyor

Millet mektepleri, sessiz sadasız, tenvir vazifesine devam ediyorlar. Son günlerde bu mekteplerin müdavimleri pek ziyade artmıştır. Millet mektepleri ne gidenler arasında, tahsili yarıda kalmış işçi kızları bilhassa nazarı dikkati celbetmektedir.

Dr. Taşciyan

Belsoğukluğu ve Frengi tedavihanesi Eminönü Minasyan eczanesi karşı sokağında No. 4

1930 tarihli mührümü 16-1-931 tarihinde gaip ettim, yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. Kümkapı Örfekli bakkal sokak No 22 de mukim Nazmiye

Jandarma imalâthanesinden:

Jandarma için kapalı zarf usulile 8176 adet matra mübayaa olunacaktır. Münakasa 7-2-931 cumartesi günü saat 14 de Gedikpaşadaki jandarma imalâthanesinde yapılacaktır. Şartname imalâthaneden verilir. Taliplerin münakasa gününde teminatlarile birlikte müracaat etmeleri lâzımdır.

KARON Alman Kitaphanesi Beyoğlu Tünel meydanında 523

Arif Orucun dün İzmit te davası bitti..

Müddeiumumî 480, 482 nci maddelerin tatbikini istedi; dava müdafaaya kaldı

İZMİR 17 (Milliyet) — Bugün bura ceza mahkemesinde Arif Oruç ile Yarın müdürü mesulü Süleyman Tevfik B. in muhakemesine devam edildi.

Mahkeme ayni saatte ve ayni derecede kesif bir kalabalık karşısında başladı.

Maznunlar İzmit mahkemesinin vermiş olduğu muhakemenin mevkufan yapılması hakkında ki, kararına Adapazarı mahkemesi nezdinde itiraz eylemişlerdi. Adapazarı mahkemesinden itirazın reddine dair verilmiş olan karar okundu. Adliye vekâletinden Maarif vekâletinin cevabını bildiren tahriratı da okundu. Maarif vekâleti mahkemede mevzuu bahs olan mesele hakkında hiç bir tahkikat yapılmadığını bildirmiş. T[illegible]ata müfettiş Reşat, Şemseddin Beyin de bir mektubu raptedilmişti.

ŞEMSEDDİN B. İN MEKTUBU

Şemseddin Bey mektubunda İzmitte bir defa orta mektebin tedrisatı hakkında teftişte bulunduğunu 1928- 1929 senelerin de Maarif vekâletinde halk tedrisatı ve terbiyesi ile meşgul bulunmuş olduğunu ve şimdi de vekâletin emrile Muğlada teftişte bulunduğunu; gazetelerde ki neşriyata isminin haksız yere karışmış olmasından müteessir bulunduğunu yazıyor, ve vekâletten keyfiyetin tavzihini rica eyleyordu.

İSTİNABELER OKUNUYOR

Bundan sonra da İstanbul ikinci ceza mahkemesinden gönderilmiş olan istinabeler okundu. İstinabeleri evvelce yazmıştık ve bütün şahitler ademi malûmat beyan ediyorlardı. Aşir Paşa da vali hakkında ki, rivayetlerin her hangi bir esastan âri olduğunu yazmış olduğu hususî tahkikat ile anlaşılmış olduğunu söylemişti.

ETEM RUHİ B. NE DİYOR?

Etem Ruhi Bey — Biz hiç kimsenin namusu ile oynamak istememiştik. Başkalarının yazılarına inandık biz fena vaziyete düştük. Temenni ediyoruz ki vali davadan temiz çıksın. Fakat bu dedikoduyu çıkaranlar meydana çıkmalıdır.

Bundan sonra Etem Ruhi B. bir çok isim okudu ve bunların da şahit olarak dinlenmelerini istedi.

MÜDDEİ UMUMİNİN CEVABI

Müddei umumî — Yarın gazetesinin vali hakkında olan neşriyatında müddei umumî olmama rağmen söylemeğe teeddüp edeceğim bir takım yazılar vardı. Müddei vekilleri yapılan neşriyatın yalan olduğunu biliyorlardı, bu neşriyat dolayısile maznunları mahkûm ettirebilmek kudretini haiz olduklarını biliyorlardı. Fakat namuslu insanlar oldukları için, kanunun maznuna vermemiş olduğu ispat hakkını verdiler. Yarın gazetesinde ki, neşriyata saik olan Remziye ve Lûtfiye Hanımlar hakkındaki dedikoduyu ispat etmelerini istediler; şahitler denlendi ve hepsi de bir şey bilmediklerini söylediler. Maznunlar kendilerini kurtarmak için öteki beriki vatandaşın namus ve şerefile oynayorlar; nitekim Şerafettin Beyde ayni vaziyete düştü ve maznunlar aleyhine dava açtı. Şemseddin Beyin okunan mektubu söylediklerini ispat edecek canlı bir misaldir. Maznunlar önce diyorlardı ki: Maarif vekâletinde dosya vardır, bu dosya gelir ise her şey bütün çıplaklığı ile meydana çıkacaktır. İşte Maarif vekâletinin cevabı geldi ve okundu. Şemseddin Bey isminin böyle bir hâdiseye karıştırılmış olduğu için beyanı teessüf ediyor. Artık meselenin tevazzuh etmemiş bir cihetl kalmamıştır. Tahkikat tamamile tekemmül etmiştir. Binaenaleyh şahitlerin celpedilmemelerini istirham ederim.

Etem Ruhi Bey — Biz örsle çekiç arasındayız. Biz hiç bir zaman onun bunun şerefile oynamak istemedik. Biz şayanın, dedi kodunun kurbanı olduk. Bir duman gördük altında ateş olduğuna kanaat ettik.

Bundan sonra vekiller arasında da mescle münakaşa edildi ve mahkeme müzakereye çekildi. Oldukça uzun süren bir müzakereden sonra şahitlerin dinlenmelerine lüzum olmadığına karar verdi.

MÜDDEİ UMUMİNİN İDDİANAMESİ

Bundan sonra müddei umumî ayağa kalkarak tahkikatın neticesinden hasıl olan kanaatını uzun bir iddia da teşrih eyledi. Sözlerine tarihin Arif Oruç Beye vaki itabibe başladı. Yarın gazetesinin meslekini anlattı; davanın açıldığı gündenberi yarın gazetesinin davanın mahiyeti hakkında efkârı umumiyeyi aldatmağı istihdaf eden yazılarını izah etti:

— Yarın gazetesi sözde memleket efkârı umumiyesinde çok büyük bir mevki almış, hükûmeti tenkit ediyormuş. Hükûmetin elinde bu gazeteyi kapatmak kuvveti varmış. Fakat gazete kapatılır ise halk galeyana gelecek ve anarşi kopacak. Bu korku yüzündeşn hükûmet Adliye ile el ele vermiş ve Yarın gazetesini bu dava ile ortadan kaldırmağa teşebbüs etmiş imiş...

Bütün medenî âlemin takdir ettiği Türk adliyesinin muhterem hâkimleri! Ben sesimin en gür belâgatile haykırıyorum siz bu çirkin isnattan münezzehsiniz. Türkiyenin her tarafında maznunlar aleyhine dava açılmıştır. Bu davalarda hükûmete muhalefetleri yüzünden mi açılmıştır?..

Müddei umumî maznunlarının muhakelerinin ne için mevkufen yapıldığını da anlattıktan sonra hakaret ve söğme (480 ve 482 inci maddeler) cürümlerinden dolayı cezalandırılmalarını talep eyledi.

Muhakeme müdafaanın hazırlanması için aym 24üncü cumartesi gününe talik edildi.

Yunanistanda yağmur

ATİNA, 16 A.A. — Tisalya, Makedonya ve Girit'te fasılasız surette yağan yağmurlar hasarata bâis olmuştur.

Italyada sis

ROMA, 17 A.A. — Messagero gazetesine gelen bir haber göre, Venedik şehrini kesif bir sis tabakası kaplamıştır. Vapurların seyrüseferi bu yüzden büyük müskülâta uğramıştır.

İlân

İstanbul asliye ikinci ticaret mahkemesinden:

İstanbulda Meyve salında 8 No. da kabzımal olup mahkemece 23-1-930 tarihinde iflâsına karar verilen Serkadızade Hüseyin Fikri Beyin iflâsının kaldırılmasına 15-1-931 tarihinde mahkemece karar verildiği ilân olunur.

Piyango müdiriyetinden:

Nümune ve şartnamesi vechile 50,000 adet defter tap ettirileceğinden tab'a talip olacakların pey akçaları ile birlikte 19-1-931 pazartesi günü saat 15 te piyango müdürlüğünde müteşekkil tayyare cemiyeti mübayaat komisyonuna müracaatları.

Mısır tahvilâtı

KAHİRE, 16 A.A. — Yüzde üç faizli ve ikramiyeli Mısır Kredi Fonsiye tahvillerinin bugünkü çekilişinde:

386,776 numaraya 50,000, 687,097 numaraya 50,000, 25, 935 numaraya 100,000 frank isabet etmiştir.

Fransa adliye nazırlığı

PARİS, 16 A.A. — Ahvali sıhhiyesi salâh kesbetmiş olmakla beraber henüz vazifesi başına gitmesine mâni olan M. Cheron'un ızhar ettiği arzu üzerine M. Barthou adliye nazırlığı vekâletine tayin edilmiştir.

Meksikada zelzele

MEKSİKO, 17 A.A. — Meksikanın cenup kısmında 15 kânunusanide vuku bulan büyük zelzeleden sonra 14 zelzele daha olmuştur. Nüfusça zayiat olduğu haber verilmektedir.

Cezayirde feyezan

PARİS, 17 A.A. — Journal gazetesine gelen bir habere göre, Cezair varoşlarından birinde anî bir feyezan vuku bulmuş, mühim maddî zarar ve hasara sebebiyet vermiştir. Nüfusça zayiat olmadığı ümit edilmektedir.

Hindistan meclisinde

YENİ DELHİ, 17 A. A. — Bombay teşrii meclisi sabık reisi ve Bombay hükûmeti sabık âzasından Sir İbrahim Rahmetullah bugün yeni teşriî meclis reisliğine 36 muhalif reye karşı 70 reyle intihap edilmiştir. İbrahim Rahmetullah, sabık teşriî mecliste uzun müddet âzalıkta bulunmuştur.

Deniz altında volkan

MAZATLAN, "Meksika" 16 A. A. — Birkaç günden beri sahilin biraz ilerisinde denizden duman sütunları yükselmekte ve sahile pişmiş balıklar atılmaktadır. Bu da, deniz altında bir volkanın faaliyete geçmiş olduğunu göstermektedir.

Bilmecemiz

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	P	A	Z	A	R	■	Z	A	M	A	N
2	A	■	■	R	E	■	A	L	■	■	A
3	Z	■	K	I	T	■	R	A	P	■	Z
4	A	R	I	■	■	K	■	■	A	L	İ
5	R	E	T	■	D	A	R	■	K	İ	K
6	■	■	■	K	A	S	A	P	■	■	■
7	Z	A	R	■	R	A	Z	■	T	U	L
8	A	L	A	■	■	P	■	■	E	M	İ
9	M	■	P	A	K	■	T	E	L	■	K
10	A	■	■	L	İ	■	U	M	■	■	Ö
11	N	A	Z	İ	K	■	L	İ	K	Ö	R

Bugünkü bilmecemiz

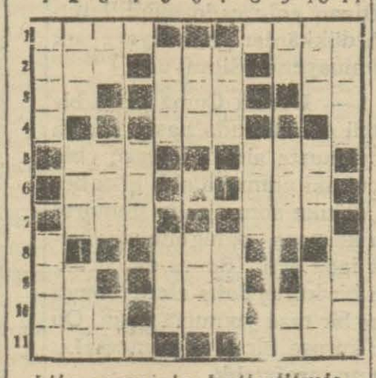

bilmecemizin halledilmiş şekli

Soldan sağa ve yukardan aşağı

1 — Mimarın yaptığı (4). Göğüs (4).
2 — Şart edatı (3). Yağmur suyu (3). Eksik değil (3).
3 — İstifham (2). Ansızın (3). Nota (2).
4 — Ziyade (3).
5 — Kulp (3). Zafer kapısı (3).
6 — Ben (3). Bal amelesi (3).
7 — Bir maç (3). Çalğı (3).
8 — Kâse (3).
9 — Köpek (2). Orta (3). Balık kapanı (2).
10 — Br meyve (3). Duhter (3). Valide (3).
11 — Arzu (4). Dıraht (4).

Balo

Türk Hanımları Esirgeme Derneği Cemiyeti Hayriyesi Balosu 22 kânunusani 1931 perşembe günü akşamı Türkuvaz salonlarında verilecektir.

Dr. HORHORUNİ
Cilt, zührevi ve bevliye
Tedavihanesi: Beyoğlu Tokatlıyan yanında Mektep sokak No. 35 muayene her gün akşam kadar. Tel B.O. 3152

Harik, hayat, kaza ve otomobil sigortalarınızı Galatada Ünyon hanında kâin ÜNYON SİGORTASINA Yaptırınız.
Türkiyede bilâ fasıla icrayı muamele etmekte olan
ÜNYON
kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.
Telefon: Beyoğlu - 2002

Istanbul Tramvay Şirketi
EVKAT TARIFESI

1930 senesi Kânunusaninin 20 inci gününden itibaren

Ramazan tarifesi

	No	Hutut	Hareket	Fasıla	Birinci hareket Saat	Son hareket Saat
Şişli şebekesi	10	Şişli-Tünel	Şişliden-Tünele		6,36	24,14
			Tünelden-Şişliye	3' 6' 9'	7,02	24,38
	11	Kurtuluş-Tünel	Kurtuluştan-Tünele		21.12	23,30
			Tünelden-Kurtuluşa	30'	21.30	24,—
	12	Harbiye-Fatih	Harbiyeden-Fatihe		6,09	1,30
			Fatihten-Harbiyeye	5' 12'	6,21	1,30
	15	Taksim-Sirkeci	Taksimden-Sirkeciye	4' 5'	7,10	20,05
			Sirkeciden-Taksime	7'	7,35	20, 30
	16	Maçka-Beyazıt	Maçkadan-Beyazıta	6' 14'	6,40	1,36
			Beyazıttan-Maçkaya	24'	6,33	1,35
	18	Taksim-Fatih	Taksimden-Fatihe	15'	7,30	18,30
			Fatihten-Taksime	30'	8,16	19,16
	19	Kurtuluş-Beyazıt	Kurtuluştan-Beyazıta	5' 10'	6,40	21,03
			Beyazıttan-Kurtuluşa	18'	7,30	21,53
B. Taş şebekesi	22	Bebek-Eminönü	Beşiktaştan-Bebeğe		6,01	—,
			Beşiktaştan-Eminönüne		6,26	—,
			Bebekten-Eminönüne	8' 16'	6,30	21,59
			Eminönünden-Bebeğe		6,45	22,42
			Bebekten-Karaköye	45'	22,25	24,40
			Kraköyden-Bebeğe		23,10	1,30
			Bebekten-Beşiktaşa		—	2,05
	23	Ortaköy-Aksaray	Ortaköyden-Aksaraya	10' 16'	6,06	20,44
			Aksaraydan-Ortaköye	19'	6,45	21,30
	24	Ortaköy-Fatih	Ortaköyden-Fatihe		21,03	24,11
			Fatihten-Ortaköye	50'	21,53	1,01
	34	Beşiktaş-Fatih	Beşiktaştan-Fatihe	7' 11'	7,00	24,30
			Fatihten-Beşiktaşa	15' 30'	7,46	1,14
Aksaray şebekesi	32	Topkapı-Sirkeci	Aksaraydan - Topkapıya		6,12	—,—
			Topkapıdan-Sirkeciye	6' 10	6,33	24,33
			Sirkeciden- Topkapıya	17' 24'	7,09	1,9
			Topkapıdan-Aksaraya		—	1,45
			Topkapıdan-Beyazıta		—	—
			Beyazıttan-Topkapıya		—	—
	33	Yedikule-Sirkeci	Aksaraydan-Yedikuleye		6,08	—,—
			Yedikuleden-Sirkeciye	6' 11'	6,33	24,20
			Sirkeciden-Yedikuleye	14' 27'	7,13	1,00
			Yedikuleden-Aksaraya		—	1,40
			Yedikuleden-Beyazıta		—	—
			Beyazıttan-Yedikuleye		—	—
	37	Edirnekapısirkeci	Aksaraydan-Edirnekapıya		6,04	—,—
			Edirnekapıdan-Sirkeciye	7' 13'	6,30	24,24
			Sirkeciden-Edirnekapıya	17'	7,03	24,57
			Edirnekapıdan-Aksaraya	33'	—	1,30
			Edirnekapıdan-Beyazıta		—	—
			Beyazıttan-Edirnekapıya		—	—

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata köprü Başında; Beyoğlu 2362 Şube acentesi; Sirkeci'de Mühürdar zade hanı altında. Telefon İst. 2740

Ayvalık sür'at postası
(Mersin) vapuru 20 kânunusani salı 17 de Sirkeciden Gelibolu Çanakkale Küçükkuyu, Edremit, Burhaniye, Ayvalığ'a kalkacak, dönüşte Altınoluğa da uğrayacaktır.

TAVİLZADE VAPURLARI
İzmir postası
Saadet vapuru Her Pazartesi akşamı saat 17 de Sirkeciden hareketle Gelibolu, Çanakkale, doğru İzmire azimet ve Çanakkaleye uğrayarak avdet edecektir.
Yolcu bileti vapurda da verilir
Adres: Yemişte Tavilzade biraderler telefon İstanbul 2210

Yelkenci vapurları
Karadeniz postası
Vatan vapuru 21 K. sani
ÇARŞAMBA
günü akşamı 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak, Inebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Sürmene ve Rize) iskelelerine azimet ve avdet edecektir.
Tafsilât için Sirkecide Yelkenci hanında kâin acentesine müracaat. Tel. İstanbul 1515

LLOYD TRIESTINO
Limanımıza muvasalatı beklenen Vapurlar
(VESTA) vapuru 18 kânunusani pazar (İtalya ve Yunanistan) dan
(STELLA DİTALYA) vapuru 18 kânunusani pazar (İtalya ve Yunanistan) dan.
Yakında limanımızdan hareket edecek vapurlar
(VESTA) vapuru 19 kânunusani pazartesi (Burgaz, Varna, Köstence ve Odesa) ya
(STELLA DİTALYA) vapuru 22 kânunusani perşembe sabah tam 19 da (Lloyd Ekspres) olarak Pire, Brendizi, Venedik ve Trieste) ye
(KAMPİDOGLİO) vapuru 22 kânunusani perşembe Selânik, Volos, Pire, Patras, Ayasaranda, Brendizi, Ankona, Fiume, Venedik ve Trieste) ye
[COSULİCH Line] kumpanyasının lüks vapurlarına aktarma edilerek Şimali ve Cenubî Amerika limanlarına gitmek için tenzilâtlı doğru bilet verilir.
Her nevi tafsilât için Galatada mumhane (Lloyd Triestino) ser acantesine. Telefon Beyoğlu 2127 veya Galata sarayında sabık Selânik bonmarşası binasındaki yazıhanelerine. Telefon Beyoğlu: 2499 ve yahut Sirkecid Kırzade hanındaki yazıhanesine müracaat edilmesi. Telefon İstanbul: 235.

İZMİR - MERSİN
Lüks ve sür'at postası
GERZE vapuru 19 kânunusani Pazartesi akşamı saat 19 da sirkeci rıhtımından hareketle doğru (Çanakkale, İzmir, Küllük, Rados, Fethiye, Antalya, Alâiye, ve Mersine) azimet ve avdet edecektir.
Tafsilât için Sirkecide Küçük Kırzade hanındaki acentasına müracaat. tel: İst 3118
Galata acentası: Galata rıhtımı 35 numarada "Vuçino,, tel: B. O. 1169

Beyoğlu Ekler tiyatrosu
Madam Olimpia Kantioti Riçisrdi idaresindeki Yunan operet hey'eti bugün 16.30 da Şeytan kadın.
Akşam 21.15 te Oelof Viyana opereti.

YALAN....
EMİL JANNİGS
BÜYÜK LİRİK TENORLERİNİN en meşhuru
JOHN MAC CORMACK
hayatın en müessir ve heyecanbahş facialarında bir erkek sesin ifade edebileceği bütün AŞK ve ihtirasını
Kalbimin Şarkısı
namındaki yegâne şarkılı filminde izhar etmiştir.
Bu filim şimdiye kadar çevirilmiş sesli filimlerin en pahalisidir.
Önümüzdeki çarşamba akşamı fevkalâde gala olarak
Melek Sinemasında
takdim edilecektir

"ATLANTİD" den daha güzel... "GÖNÜLLÜ KAHRAMAN" dan daha müessir... Çölün, cesaretin ve aşkın manzumesi olan
NAMUSUM İÇİN
Şayanı hayret ve gayet mühiç ve büyük mizansenli dram. CLIVE BROOK ve RICHARD ARLEN tarafından temsil edilecektir.
yarın akşam ELHAMRA sinemasında

ASRİ sineması müdiriyeti Dilber ve mütenasibülendam DELORES DEL RİO ve büyük artist VİCTOR MAC LAGLEN'in rolünü fevkalâde oynadıkları;
İSPANYOL AŞKI
filmini muhterem ehaliye ve bilhassa samimî müşterilerime tavsiye eder. Cidden temaşa fırsatı kaçırılmayacak derecede güzel bir filmdir.
Bugün saat 16 1/2 matinesinde yeni ve zengin varyete numeroları

FOX filmdir

Sinema - Tiyatro
İs. B. Darülbedayi temsilleri
İSTANBUL BELEDİYESİ DARÜLBEDAYİ
BU AKŞAM saat 21,30 da
BALAYI
Komedi
3 perde
Yazan: Hennequin
Adapte eden: I. Galip Bey
Gişe her gün saat 13 ten itibaren açıktır.
Altı yaşından aşağı çocuklar tiyatroya kabul edilmez.

Kadıköy Süreyya Sineması
Salı gününden itibaren operada rağbet gören
Kadın İsteyince
Bebe Danyels
Sesli sözlü şarkılı filim

Bu akşam Millet tiyatrosunda
NAŞİT B.
Hayli zamandan beri vaz'ı sahne edilmeyen
Tahir ile Zühre
5 perde ayrıca alafranga, alaturka güreş, sinema v.s.

SPORCULAR SPORDAN evvel ve spor esnasında ve sonra
VALDA PASTİLLERİNİ kullanınız
Bütün eczane ve ecza depolarında satılır.
VALDA
İsmini taşıyan kutular derununde talep edinis

Dr. İhsan Sami
Öksürük şurubu
Öksürük ve nefes darlığı için pek tesirli ilâçtır.
Divanyolu SultanMahmut türbesi 189

Haydarpaşada müsadere olup 14-1-1931 tarihinde ihale edilmek üzere müzayedeye çıkarılan 18-577 metro mik'ap kayın kerestesine ait müzayede 22-1-931 perşembe gününe kadar bir hafta daha temdit edilmiştir. Taliplerin yevmü mezkûrda saat 14 de Üsküdar kaymakamlığındaki satış komisyonunda hazır bulunmaları.

GRETA GARBO'nun
okşayıcı sevimliliği ile [illegible] ve NİLS ASTER'in güzelliği, temsil ettikleri
SEVMEK HAKKI
muhteşem filminde alkışlamak temaşagerları
MELEK
Sinemasına kemali tehalü koşturuyor.
İlaveten: FOX JURNAL Marechal Joffer'in cenaze merasimi

Bugün
ELHAMRA Sinemasında
MADY CHRISTIAN ve JEAN ANGELY
KIRALİÇE AŞKI
filminde
Pazar akşamı suvaresile pazar günkü matineler tenzilâtlıdır.

Meşhur viyolonist Yasa Prihoda tarafından verilecek iki konser birincisi 24 kânunusani cuma ve ikincisi 28 kânunusani çarşamba akşamları saat 21.30 da
Asrî sinemada
verilecektir. Bilet tedariki Fransız tiyatrosun gişesine müracaat.

Herhangi mini mini yavrular üzerinde tecrübe etmeyiniz
GLAKSO
En mükemmel bir unsuru [illegible]iye olduğu yirmi seneden beri tanınmıştır. Binaenaleyh minik yavrularınıza en iyisini vermek kâfidir.

Bu akşam saat 21.30 da
Fransız tiyatrosunda
Samardji Yunen Operet hey'eti tarafından Fevkalâde gala matineresi olarak
I Adeelfimou Kai Ego
(Ma söeur et moi)
Yarınki pazartesi akşamı
Leblebici Horhor Ağa

26 K
5
NUS

C

âhyssizlik bir
aba dü

r zarfında Ameri haberler, bu d vvelki g işsizliğin gir addeye 101 nuıze canlı misâl otu Arabacılıktedir. Geçen hasım Arap Mekresinin bir Aremile Hasan astıkları bildimam lesinde ce gazetemizinacılar yası Zafir mında Anadinde rinin meyh bir haberi çmiş ir Her ikis leden rktan sonra lerden olu Acem hallesinde Öiz bulunan dede ilen bir yeri sokaklarınelmiş lir. üzerine mı urada kâhya il ederek ancaçekmiş ve ürümeğe h sol nesi üzerine ğunun üst edeöldürmüştür. a geymiş inayetin sebe unan bu Mehdin arabacılar iz kalan tinde irin kâhyalığı istical ız bir iyette bulunmadan isti firar inayetten sonra taharhiş. Zabıtanın sonraki at neticesinde Ektısadî maesinde 3 numar. İngilanede devucu arap Sehmerika nımın nesinde yakalanmıkiye ancaa Örümcekli dede numis ürbeiçinde bulunmuştur yaca nususArap Seher Hanıme e diyor ki: İşsi mpaşa — Biz cuma günü Kbi v cit eve bulunuyorduk. Geç nüt a hızlı ldik. Zafir kapıyı daian et yazlı çalardı. Bu defa gan gire s yavaş çaldı. Ve içere turdu. k mangalın başına o teesendisi müteessir idi. Bu Hayrün esbabını sordum. ü söy nlardan birinin öldüğün Zafi di. Ve bu sırada polisler sor n içerde olup olmadığını nu lar. Bende içerde olduğu ar yledim. Zafiri gelip aldı lik Cinayete müddei umumi a ziyet etmiş ve cesedin morg nderilmesine lüzum göste iştir. Zafir evrakile birlikte liyeye teslim olunmuştur.

Şilede miting

Şilede Menemen hâdisesi mü asebetile bir miting tertip edirek irtica hâdisei telin ve şeit Kubilây Beyin fedakârlığı bcil edilmiştir.

Yunan seyyahları

Mart aymda şehrimize gelecekleri yazılan 200 kişilik Yunan seyyah kafileri ile birlikte Yunanistanın genç ediplerile, tiyatro muharrirleri ve bir kaç a meb'usu gelecektir.

Mükerrer sigorta komiserliği

Mükerrer sigorta şirketi komiserliğine Paris Maliye ve sigorta enstitüsü mezunlarından Saim Nuri B. tayin olunmuştur.

Gümrük tayinleri

Münhal bulunan Mersin ithalât gümrüğü müdürlüğüne Gaziaymtap müdürü Nejdet, yerine Mardin müdürü Fuat, yerine Ayvalık müdürü Ragıp, yerine Bordur müdürü Hakkı Beyler tayin olunmuşlardır.

İhsan Rifat Beyin tetkikatı

Geçen gün şehrimize gelen Rusumat umumî müdürü İhsan Rifat B. dün geç vakte kadar İstanbul gümrük başmüdürlüğünde meşgul olmuş, başmüdür Seyfi ve hey'eti teftişiye reisi Raif Beylerle uzun mülâkatlarda bulunmuştur.

İhsan Rifat B. in gümrükteki temas ve tetkikleri islâhat icrasile ve bazı mühim meselelerin tahkikatile alâkadar olduğu söylenmektedir. Bilhassa gümrük varidatının ehemmiyetli surette azalmasının esbabı da tetkik mevzuları meyanındadır.

Gümrük muhafaza teşkilâtı da takviye edilecektir.

İhsan Rifat B. İstanbul gümrüklerini teftişten sonra Trakya gümrük teskilâtını da teftiş etmesi muhtemeldir.

Haydar Bey

(Başı birinci sahifede)

rak etmemenizle tesbit edilmiş olduğundan teşkilâtı esasiye kanununun (28) inci maddesi mucibince meb'usluğunuzun su kutu lâzım geldiğinin ilk inikadında hey'eti umumiyeye arzına riyaset divanında bugün karar verilmiştir. Berayı malûmat tebliğ olunur Efendim.

B. M. M. Reisi
Kâzım

Bu mesele hakkında dün Haydar Beyin fikrini öğrenmek istedik. Fakat Haydar B. bir şey söylemek istememiştir.

ANKARA 17 (Telefonla)— Bilâ mezuniyet ve bilâ maazeret Meclise devamsızlığı iki ayı geçen İstanbul meb'usu Haydar Beyin meb'usluğu sakıt olmuştur. Keyfiyet kendisine bildirilmiştir. Bu husus pazarertesi celsesinde hey'eti umumîyeye arzolunacaktır.

Nakliye tarifelerini indirmek lâzım

Erzak fiatlerinde düşkünlük devam ediyor Fakat nakliye tarifeleri ve diğer masraflarda mühim bir değişiklik yoktur.

Nakliye tarifelerinin bugünkü fiat düşüklüğü karşısında pek pahalı olduğundan şikâyet edilmektedir. Tarifelerin ekserisi 1925 senesinde yapılmıştır.

O zaman hayat pahalılaşmıştı. Halbuki bugün hayat şartları değişmiştir.

Bugünün kazanç şartları içinde bu tarifeler pek ağırdır. 925 de mal fiatleri bu kadar düşkün olmadığı için bir tacir bir esnaf daha çok para kazanıyordu. Bu fiat düşkünlüğü karşısında daha az kazanan halkın hâlâ eski tarifelere göre bilet parası vermesi doğru değildir. Ticaret mahafilinde hakikî ucuzluk için bunların da indirilmesi lâzım geldiği söyleniyor.

Komünistlerin dünkü muhakemesi

Mevkuf komünistlerin muhakemesine 27 K. sani salı günü devam edilecektir. Bu ceusede maznun vekilleri müdafaalarını yapacaklardır.

Kararın ayni celsede verilmesi muhtemeldir. Müddei umumî Bürhaneddin Beyin komünist maznunları hakkında ceza kanunun 149 uncu maddesi delâletile 157 inci maddenin tatbikını talep ettiği tahmin olunmaktadır.

Son Posta aleyhine dava

Sonposta gazetesi aleyhinde Lüleburgaz Fırka mutemedi Ali Rahmi B. tarafından mahallinde bir dava ikame edilmiştir.

Dün Sultanahmet sulh ceza mahkemesinde mezkûr gazetenin o tarihte müdiri mes'ulü bulunan Bürhaneddin Âli Beyin isainabe suretile ifadesine müracaat edilmiştir.

Borsada ihtikâr yapanların muhakemesi

Türk parasını koruma kanununa muhalif olarak ruhsatsız kambiyo aldıklarından dolayı İkinci ceza mahkemesine tevdi edilmiş olan Alber ve Salamon Miçinin muhakemelerine dün de devam edilmiştir. Dünkü celsede bazı şahitler daha dinlenmiştir. Muhakeme, müdafaa için diğer bir güne kalmıştır.

Ticaret odası meclisi

İstanbul Ticaret odası meclisi bugün fevkalâde bir içtima akdedecektir. Bu içtimada, geçen defa müzakeresi bitirilemiyen İktısat vekâletile oda arasındaki ihtilâfların hafi olarak tezekkürüne devam edilecek ve eski ruznamenin müzakersi kalan mevadı tetkik olunacaktır.

Bir haftalık ihracat

Son bir hafta zarfında İstanbul zahire borsasından geçerek ecnebi memleketlere (109) ton iç fındık, (20) sandık afyon, (854) sandık iç ceviz, (457) ton kepek, 545 balya tiftik ihraç olunmuştur.

FIKRA

(Başı brinci sahifede)

ğı, bu, insana çocukça gelen telkinlerden korumak lâzımdır.

Halk felsefe ile, demokrasi nazariyelerile mantık ve hukuk oyunlarile avlanmaz:

Üfürükçü tertiplerile tuzağa düşürülür.

Menemen muhakemelerini takip edenler:

— Bu mu idi? Diye dudak bükmemelidir. Tekke ve köy budur. Ve mürit, ta asırlardan beri derviş Mehmet idi; şeyh te, hep bu ihtiyar Erenköy kurdu.

LÂTİN HARFİ

— Küçük çocukların mektepte nasıl Türkçe okuduklarını hiç dinliyor musunuz?..

— Hayır..

— Kendimi Ermeni mektebin de zannediyorum. Uzatmaları ve komaları kaldırarak, kelimeyi ve şiyveyi mahvettiniz. Mânâ kelimesini, oğlum bana gibi, o kadar kısa ve kuru okuyor.

Vefat etmek gibi telâffüzlar da Manakyan sahnesini hatırlırum. Sebebi; çünkü vefat kelimesinin son hecesini uzatmamaktadırlar.

— Doğru.. lütfen bana insan olmak sözünü tekrar ediniz. İnsanın son hecesini uzatmıyor sunuz. Eğer kırk sene evvel böyle telâffuz etseydiniz, büyük babanız sizde de ermeni ağzı bulacaktı. Çok kullandığımız bir kelime olduğu için, insanın uzatmasını yedirmişiz. Maarif emini derken, emin kelimesini uzatıyorsunuz; fakat Mehmet Emin derken uzatmıyorsunuz. Niçin?

Çünkü ismi has olarak çok kullanılış bu kelimeyi şimdiki telâffuza sokmuştur.Fakat kırk sene evvel babalarımız için iki emin arasında hiç bir fark yoktu; ikisi de uzatmalı idi.

" Sizin Ermeni şivesi dediğiniz, belki Türk şivesinin kendisidir.Babamızın zevkinin almadığı binlerce telâffuz, şimdi nasıl bizim zevkimize uygun geliyor ve aksi kulağımızı yırtıyor sa, bizim zevkimizde galat olarak kalmı olanlar, çocuklarımız da tasfiyeye uğrayacaktır."Lâtin harfinin kalıbı içinde lisan, nahiv, cümle, telâffuz, her şey de Türkçeleşiyor.

Tam Türkçeleşiyor. Fakat eski iştikak ve yeni konuşuş tadını biz bulamayacağız ve hangi nesil bulursa, büyükTürkçe o nesille başlamış olacaktır.„

Falih RIFKI

Hayrı Bey

(Başı birinci sahifede)

ve bu itibarla gazetenin neşriyatında bir cürüm olmadığını söyledi.

Zekeriya Bey ise bir gazetenin yazmış olduğu bir makaleye cevaben yazdığı bentte Hayri Beyden bahsetmiyerek tefsire hürmet zamanı geldiğinden bahisle afakî yazısında Hayrı Beyin misal gösterildiğini ve Hayrı Beyin şahsını tahkir kastedilmediğini söyledi.

Gazete sahibi imtiyazlarından Ali Ekrem B. iki hafta müddetle istirahata muhtaç olduğuna dair tabip raporu göndermiştir. Makamı iddia yeniden tebligat yapılmasını talep etti. Reis Hayrı Beyin vekillerine Ali Ekrem B. aleyhine mes'ulü bilmal sıfatile ikame eyledikleri davada musir olup olmadıklarını sordu. Hayrı B. vekilleri davada ısrar lüzumunu hissettiklerini söylediler.

Kısa bir müzakereden sonra Türk ceza kanununun 465 inci maddesine nazaran hâdisede sahibi imtiyazın malen mes'uliyetinin ceza mahkemesi huzurunda tetkik edilemiyeceğinden ait olduğu mahkemeye müracaatta müddeinin muhtar olduğu mütaleasile Ali Ekrem B. ve Selim Ragıp ve Zekeriya Beyler haklarında davanın devamına karar verildi. Reis tevsii tahkikat hakkında tarafeynin bir talepleri olup olmadığını sordu. Tarafeyn tevsi tahkikat talebinde olmadığını bildirdiler. Berayı mutalea evrakın müddeiumumîliğe ve tarafeynin iddia ve müdafaalarını arzetmek üzere muhakemenin 24 kânunusani 31 cumartesine talikine karar verildi.

Divanı harp dün üç mühim celse akdetti

(Başı birinci sahifede)

du. (Maznuna hitapla) itiraf edin her şeyi, milleti zehirliyorsunuz gençliği mahvediyorsunuz.

Reis — (Topçu Hüseyine) mehdiyi tanır mısınız kahvehaneye gelir miydi?..

— Gelirlerdi, fakat benim böyle şeylerden haberim yok, vallahi billâhi yok efendim.

Reis — (posta sürücüsü İsmaile hitaben) sen ne vakit Mehdiyi ve arkadaşlarını araba na bindirip götürdün.

— Ben götürmedim kim götürdü bilmiyorum.

Reis — Yalan söylüyorsun, Mehdinin amcazadesi küçük Hasan doğru söylüyor.

— Paşa Hazretleri bu götürmedi bizi bu benim eniştemdir. Bizi çallı Süleyman götürdü, dedi.

Mehmet Emin — Biz başkasının arabasile gittik, amma bunun evinde oturduk.

Reis — (Mehdînin bacanağı Ahmede) — Bunlar Paşa köyü ne gittiği zaman senin evinde mi kaldı?..

— Hayır kaynanasının evinde kaldılar. Ben ayrı evde otururum.

— Bunlar geldiği zaman sana ne diye haber verdiler?.

— Akhisarda budağa gidiyorlarmış gel gör dediler, amma. ben Mehdî ile dört senedir dargındım gidip görmedim.

Reis — (Nalıncı Hasana) kimin evinde yemek yediniz?

— Süleymanın evinde efendim.

Reis — Mehdinin üç arkadaşına birden maznunu göstererek, bunu gördünüz mü?

— Görmedik efendim.

Reis— (Mehdinin kaynanası) Rukiye Hanım, nasıl geldiler bunlar?

— Akşam geldiler Mehmet bana başına örtü al iki misafir var, biz gece kalacağız, dedi. Bir göz odam vardı, orada onları misafir ettim. Ben kızımın evine gittim. Ertesi sabah geldim, baktım yoklardı. Akhisara doğru gittiklerini söylediler. Bana mehdiliğimi deme, dedi.

Reis Bozalan köylü Hacı İsmaile sordu:

— Bunlar, senin evinde mi kaldılar?

— Evet, efendim!

— Silâhları var mi idi?

— Görmedim.

— Görmedin mi? niçin geldiklerini?

— Sormadım. Yanlarında köpek vardı, her sene avlanmaya gelirlerdi, gene avlanmaya geldiler sandım. Mehdinin arkadaşlarından Mehmet Emin ayağa kalktı:

ÖRÜMCEK KAFALI ..

— Paşa Hazretleri diye haykırdı, bunlar örümcekli kafalı inkâr ediyorlar.

Nalıncı Hasan da ayağa kalktı:

— Yalan söyleyor, silâhlarımızı kendi elile aldı, köşeye dayadı.

AVA GİDİYORUZ DEMİŞLER

Hacı İsmail:

— Hayır efendim, onlar ava gideceklerini söylediler. Amma silâhsız geldiler. Her zaman öyle yapıyorlar, silâhı köyden tedarik ediyorlar. Bize Mehmet, Mehdi olduğunu söylemedi.

— Domuz avı yapmıya geldiğini söyledi. Mehmet Emin, tekrar ayaga kalktı. Ağlıyarak bağırarak:

— Yazıklar olsun, dedi, doğruyu söyleyin bel yazıktır gençliğe.

Reis:

— Kalk Mehmet oğlu Ahmet, sen nasıl gördün?

— Efendim, bunlar köye geldiler, bana hocanız var mı köyde sizin? diye sordular.

Reis:

— Kimdi onlar?

— Hacı Ismailin kardeşi Mehmet diğerlerinin adlarını bilmiyorum.

Reis, Osman oğlu Hasana hitaben:

— Sen söyle kimlerdi onlar?

— Üçünü tanırım, üçünün adını bilmiyorum.

Reis Hacı İsmâile:

— Köyde kaç gün kaldılar?

— Beş gün kaldılar, sonra gittiler.

— Kulübeyi kim yaptı?

Bu suale Nalıncı Hacan cevap verdi:

— Kimlerin yaptığını söyledi hattâ, dedi tüfenk kayışı kopmuştu, İsmailin oğlu Süleyman dikti. Süleyman inkâr etti.

Reis Hasana ve Ahmede hitaben:

— Siz Mehdiye Emiralem karakolunda iki jandarmadan fazla kimse bulunmadığını silah tedarikine lüzum olmadığını söylemişsiniz, doğru mu?

Hasan:

— Hayır efendim, söylemedim yalandır, ispat etsinler, cezama razıyım.

Reis:

— Sen madem ki hükûmeti severdin, neden haber vermedin?

— Bilmiyordum bu işin böyle olduğunu.

Reis Abdülkerime:

— Tanırmısın bu adamları?

— Hacı İsmailin evinde görmüştüm bu adamları.. Ben bunlardan yalnız sütçü Mehmedi tanırım, bunların silâhlarını falan görmedim. Köyden nezaman ayrıldıklarını bilmiyorum. Yolda onlarla beraberde değildim. Nalıncı Hasan ayağa kalktı:

— Abdülkerimi Mehdi ile üç defa kulübede, bir defa yolda konuştuğunu söyledi. Mehmet Emin:

İNKÂR ETMEYİN YAHU !

— Yazık yahu, inkâr ediyorlar, yahu, inkâr etmeyin, gerideki gençliği düşünün diye bağırdı.

Reis Abdülkerime hitaben:

MAKARNAYI GÖTÜRENLER

— Sen, bunlara makarnada götürmüşsün.

— Yalan, efendim iftiradır. Bu isticvap esnasında Mehdinin arkadaşlarından. Mehmet Emin mütemadiyen tesbih çekiyordu. Abdülkerimin iftiradır diye cevap verişi küçük Hasani sinirlendirdi. Yerinden fırladı:

— Bu bize merkep te getirdi efendim, bunu sütçü Mehmede verdi, Mehdi giderken bizi unutma dedi.

Reis, Hacı Ahmet oğlu Mustafaya:

— Sen söyle bakalım, ne biliyorsun?

— Ben rençber adamım, bunlarla alâkam yok, ben mağazada oturuyordum, sütçü Mehmedin karısı Keziban geldi kocasının işe gittiğini söyledi.

Reis Mehdinin arkadaşlarına sordu:

— Gördünüz mü, siz bu adamı?

— Hayır efendim, hiç görmedik, Mustafa paşa hazretleri. Ben seneerce muhtarlık yaptım isteseydim, bu adamların fenalığını doğru hükûmete haber verirdim. Hiç haberim yok. Bunlardan beni tahkik edin.

Reis:

— Demek hiç bilmiyorsun sen bunların geldiğini?

— Hayır efendim, haber alamadım.

Reis:

— Bozalan köylüleri ayağa kalkın.

BOZALANLILAR AYAĞA KALKSIN

Bozalan köylüleri ayağa kalktılar.

Reis Mehmet Emine hitaben:

— Göster bakalım bunlardan kimi gördün? Mehmet Emin gördüklerini parmağı ile gösterdi. Reis Mehmet Eminin parmagı ile işaret etmediklerinei:

— Siz geriye çıkın, dedi. Bunlar geriye çekilirken Nalıncı Hasan birisine hitap etti:

— Sen kal bakalım, nereye gidiyorsun? Reis, bu işaret edilen adamı geri çevirdi. Reis sordu:

— Bunların hangisi yemek getirdi size? Nalıncı Hasan cevap verdi, ve yemek getirenleri parmagı ile gösterdi: Bunlar Mehmet oğlu Ahmet, Hasan Abdülkerim ismindeki maznunlardi. Bu maznunlardan sağır İsmail her şeyi inkâr ediyor:

— Ben hattâ diyordu bu adamlara kaçakçimisiniz? diye sordum, hayır cevabini vediler. Biz, avlanmaya geldik, dediler. Ben de inandim. Bozalan köylülerinin hepsi köylerine gelen altı yolcunun silâhları olduğunu inkâr ediyorlardi. Hacı İsmail kardeşi sütçü Mehmeti silâhsız olarak teşyi ettiğini söyleyordu.

Reis Fatma ismindeki kadın mazununa sordu:

— Sen söyle bakalım kızım!

BİR ŞEY İŞİTMEMİŞLER

—Bir şey görmedim bir şey işitmedim, yalnız bir gun Manisada magazada Keziban ile konuştum, o da bana birşey söylemedi.

— Keziban sana bir şey sormadı mı?

— Sormadi efendim.

Reis Mendinin üç arkadaşına sordu:

— Gördünuz mü bu kadını?

— Görmedik efendim.

Reis, Nalıncı Hasana hitaben:

— Bozalan köyunden Menemene geldikten sonra sizinle beraber dolaşan kimler varsa onları göster bakalım.

Nalıncı Hasan:

— Ben tanımayorum, doğrusu, yalnız (maznunları işaretle):

— Şu bir kişi çıçırpti, şu adam da bizimle dolaştı.

Reis:

— Sen göster bakalım küçük Hasan;

— Ben sersemdim, farkında degildim paşam.

Reis Nalıncı Hasana hitapla:

— Hoca Saffetin evine nasıl gittiniz anlat bakalım!

Nalıncı Hasan:

— Hoca Saffet efendiyi evvelâ kapıda gördük, hoca efendi bir aralık kapıyı kapadı, içeri girdi. Arkadan Mehdi Mehmet geldi kapıyı çaldı içeri girdi.

Reis:

— Sende anlat bakalım Mehmet Emin.

— esrarla esma ile bunalmıştım paşam, bir şey bilmeyordum.

Reis, hoca Saffet efendiye hitap etti:

— Saffet efendi bunları tanırmısiniz?

— Paşa hazretleri, müsaade buyurursanız, size kısaca tarihçei hayatımı yapayim: Bendeniz ilâni meşrutiyetten evvel tarihe karışmış ittihadı terakki fırkasına girmiş, kanuni esasiye ile ilk meclisi meb'usan içtimamda bulunmuş bir adamım. Ben mektebi sultanide muallimdim, ittihad ve terakki tarafından vaizi umumi nasbedildim. Balkan harbinde Kemalettinsami paşa ile aylarla düşmana karşı asker gibi mücadele ettim, Balkan hicretini muteakip Izmirde merhum Necati Beyin şark mektebine tayin edildim. Oradan Mağnisada ittihadi terakki mektebine nakledildim. Gençleri ilmen ikmisaden yükselmeye çalıştım. Işgali meş'umda ticaret ettim. İstirdadi mes'uttan sonra. Kemalettinsami paşa ile görüştüm. Vaziyetime acidi ve memlekete gitmemi tavsiye etti. Menemende ihtiyacati zaruriyem temin olundu. Burada kaldum. Bilâhare Mağnisa vaizliğine tayin edildim. O zamandan beri ayda, on beş günde bir Mağnisaya gider gâh Çasnigir camisinde ders okuturum, derslerimi bütün münevverler takip ederler. Esasen halk fırkasında âzayım. Evvelcede müdafaai hukukta âza idim. Benim görüştüğüm adamlar fırka mutemedi, eczaci, doktor ve saire gibi münevver zevattir.

Reis — Saffet Efendi, suallerime cevap veriniz, hangi tarihte vaizliğe başladınız?

— İstirdadı müteakip başladım. efendim.

Reis — Şimdiye kadar mazinizin nezih gittiğini görüyorum, fakat bir çok ifadat bu maziyi kirletiyor. Bizi bu hususta tenvir ediniz?.

MEHDİYİ HİÇ TANIMIYORMUŞ

— Eğer, Paşa Hazretleri ben Mehdi ile temas etmiş, kavlen, filen, fikren, ilmen ben bu adamla birleşmiş, bu adamın hüviyetini tanımışsam, bütün mukaddesatı diniyem ve insaniyem üzerinc yemin ederim ki, noktanokta bendenizin görüştüğüm eşhasın muayyen olduğunu söyledim. Manisada da Mehdiyi tanımış değilim.

İKTISAT DERSLERİ VERİRMİŞ

Ben orada iktisadiyata, ticarete teksiri nüfusa ait dersler verirdim, bunların benimle ne alâkası olabilir. Eğer ben hükûmeti cümhuriyenin tatbik ettiği programdan ayrıldım ise..... .

Reis — Hoca İbrahimi tanırmısınız-. .

— Kat'iyen münasebetim yoktur.. Benim akidem, benim mezhebim, hıraftatın aleyhindedir.

Hoca saffet devamla:

Mehdî yoktur, diyen, hızır yoktur, diyen bunlar, hakkında risale neşreden, benim. Ahaliyi hiraflerden muttasıl ziraata sevkeden bir adamım. Ben nasıl olurda, Mehdiye inanır, ona arkadaşlık ederim.

Reis — Mehdiyi hiç görmediniz mi ..

— Alimallah görmedim, ne şahsen, ne hüviyeten.

Reis.

— Saffet Efendiden Mehdiye mektup götürdün mü?

Nalıncı Hasan cevap verdi — Götürdüm.

Reis, — (Mehmet Emine) Sen gördün mü, hiç Saffet Efendiyi?.

— Mehdi bunların vaizlerini dinlerdi. Ben bağında çalışırken Saffet Efendi beni ayetler hâdiseler, tefsirler le zehirledi. Mehdî bir gün bana dediki:

— Bana inanmıyorsan, eğer, git Çasniğir camisinde hoca Saffet Efendinin vaızını dinle!. Ben de gider bu vaizleri dinlerdim.

Reis, küçük Hasana sordu:

— Sen tanıyormusun?.

Küçük Hasan — Tanımayorum efendim.

Reis — Sen Ramiz anlat bakalım. Camiden çıktıktan sonra nasıl dolaştınız bunlarla?

RAMİZ NE DİYOR ?

Ramiz — Bir çok tevillerden, sonra — Bu serseriler benim, dükkânımın önünde toplanmışlardı. Hükûmet.. görmedin mi diye, sorar diye düşündüm, takip ettim. dedi.

Reis — Haber vermek aklına gelmedi mi?..

— Gelmedi Paşam.

Reis — Hayimoğlu, Josef; sen kalk anlat bakayım.....

HAYİM OĞLU JOZEF.

— Anlatayım Paşam, Hazretleri, ben yeldim.. kahveye dediler araplar yelmişler evliya emişler, ayda be dedim, evliya olur mu? Evliyanın işi ne Menemende. Bana sus serseri dediler, dükkânı açmaya geldim, korktum, hemen kapadim kaçtim Paşam. Hazretleri, bir daha çıkmadım dişari..

Reis — Ya Mehdi ile görüştüğünü, dolaştığını görenler varsa?

— Varsa cezama raziyim, Paşam Hazretleri .

Reis — Evden ne vakit çıktınız?

— İş bittikten, olan olduktan sonra çıktım, kahvede oturdum paşam.

Celse saat 12,30 da tatil ve 14 e talik edildi.

İKİNCİ VE ÜÇÜNCÜ CELSELER

Menemen, 18 (A.A) — abaha karşı saat 4 — İkinci celse saat 14 te Mustafa Paşanın riyasetinde açıldı. İddia mevkiinde gene muavin Fuat B. bulunuyordu.

İlk önce Başaköylüler ayağa kaldırıldı. Nalıncı Hasana bunlardan hangilerini tanıdığı soruldu. Hasan dört kişiyi tanıdığını söyledi.

Bundan sonra Bozalan köyü heyeti ihtiyariyesinin isticvabına geçildi.. orulan muhtelif suallere ademi malûmat beyan ettiler. İçlerinden sağır Hasan adamları gördüğünü, fakat muhtar ve azayı haberdar etmediğini, yalnız kendilerine kaçakçı olup olmadıklarını sorduğunu, onların da olmadıkları cevabını verdiklerini söyledi. Bundan sonra Menemenlilerin istiçvabına geçildi. Bunlardan Arnavut Kâmil silâhla tehdit edildiğinden belindeki ipi verdiğini, arabacı Hüseyin de bayrağı dikmek için kazma kullandığını söylemiştir.

Molla Süleyman Mehdiye sıgara vermediğini ve Mehmet Eminle Nalıncı Hüseyin de Mehdiye sıgara verdiğini görmediklerini söylemişlerdir.

EL ÇİRPANLAR KİMDİR ?

Bundan sonra şahitler celbedilmiş, bunlara elçirpanlarla alkışlayanların kimler oldukları sorulmuştur. Şahitler bildiklerini, gördüklerini söylemişlerdir.

Celse bir çeyrek saat tatil edildi.

Üçüncü celse saat 16,15 te açıldı. Evvelki celsede bulunmayan Bozalanlılara bazı sualler sorulduktan sonra Mağnisalıların isticvaplarına geçildi .

İmam İlyas Efendi, Lâz İbrahim Hocayı tanıdığını, Hemşerisi olduğunu söylemiş ve Lalnıcı Hasanın manifaturacı Osman efendinin evindeki içtimada Lâz İbrahim Hocanın tekelerin tekrar açılacağından, serbest zikredileceğinden, Hamidin oğullarının getirileceğinden bahsettiği hakkındaki söylediklerini işitmediğini söylemiştir.

Manifaturacı Osman Efendi, Lâz İbrahim Hocanın evine geldiğini, Nalıncı Hasanın bulunmadığını ve Lâz İbrahim Hocanın öyle br şey söylemediğini ifade etmiştir, ve Nalıncı Hasanın o akşamki içtimada Horozköylülerin de bulunduğu hakkındaki ifadesini kabul etmedi.

Hoca Cemal Efendi, İbrahim Hocanın ve İlyas Efendinin mağazasına alış veriş için geldiklerini, Lâz İbrahim Hocanın şapka aleyhinde vaiz verdiğini işittiğinu onun yanlış anlaşıldığını söylediğini zaman bunu İbrahim efendiden sorduğu ifade etmiştir.

Ragıp Bey bu toplanmalarda bulunduğunu ve Lâz İbrahim Hocanın dine ait vazınasihat ettiğini söylemiştr. Hoca Mehmet Ali efendi İzmirde oturduğunu, Lâz İbrahim Hocanın İstanbulda gelişinde kendi evinde misafir kaldığını ve İbrahim Hocanın kendisine tarikate mensup olup olmadığını sorduğunu ve kendisinin de tarikatla alâkası bulunmadığı cevabını verdiğini ve Mağnisaya gidişinde Osman efendinin İlyas nezdinde misafir kaldığını söylemiştir.

Mehmet Çavuş Lâz İbrahim geldiği zamanlardaki içtimalarda bulunmadığını söylemiştir.

MUHAKEME BUGÜNE

Bundan sonra celseye nihayet verilmiştir. Muhakeme yarın devam edecektir.

Sığır vebası hafifleşti

ANKARA 17 (Telefon) — Son zamanlarda Şark Vilâyetlerimizde başlıyarak Sıvasa kadar intişar eden sığır vebasına karşı mücadele devam etmektedir. Hastalık hey'eti umumîye itibarile tevakkuf etmiştir.

Hastalığın merkezi Sıvas olduğu cihetle bu havalide mücadeleye şiddetle devam edilmiş ve iyi neticeler alınmıştır.

Yazdan itibaren bu havalide hastalığın genişlemesine mâni olacak birçok yeni tedbirler alınacaktır.

Hayvan sağlık kanununun, idare memurları ile baytarları alâkadar eden maddeleri üzerinde, mühim tadilât yapılacaktır.

Ziraat mezunlarının ziyafeti

ANKARA, 17 (Telefon — Ziraat mektepleri mezunları cemiyeti ziraat kongresi münasebetile Ankarada bulunan ziraatçilere bir çay ziyafeti verdi. Çayda ziraatçiler bazı temennilerde bulundular.

Lûtfi Arif B. ziraat kütüphanemizin boşluğundan bahsederek telif ve tercüme ile bu boşluğun izalesi için her azanın cemiyete bir eser vermesini istedi ve kendisinin yazdığı bir broşürü Rahmi beye verdi.

Manisa mebusu Yaşar Bey Larusse agricolun tercümesi mukarrer olduğunu bildirdi.

İzmirli çiftçi Necati Bey, 3 seneben beri meclis encümenlerinde bulunan ziraat odaları kanun lâyıhasının bir an evvel çıkarılmasını meb'uslardan rica etti.

"Bu kanunla çiftçiler şahsî hükmiyet sahibi olacaklardır" dedi.

Meb'uslar cevaben çalıştıklarını söylediler.

Yunan hukuk talebesi nisanda gelecek

Atina Darülfununu hukuk talebesi 10 nisanda şehrimizi ziyaret edecektir. Talebe kafilesine evvelce İstanbul hukuk fakültesinden mezun bazı Yunan hükûmet erkânı da refakat edecektir.

Bu ziyaret için Darülfünun istikbal hazırlıkları yapmaktadır.

Bu seyahat hukukçularımızın Atina ziyaretini iade mahiyetinde olacak, Darülfünunda çok samimî bir hüsnü kabul yapılacaktır.

Izzet Bey ihtifali

Edebiyat fakültesi talebesi bugün Darülfünun konferans salonunda merhum müderris İzzet B. için bir ihtifal yapacaktır.

Gayri mübadiller kongresi

Geçenlerde nisabı ekseriyet olmadığından tehir edilen gayri mübadiller senelik kongresi cemiyet reisi Hüseyin B. in Ankaradan avdetinden sonra akdedilecektir. Kongre günü şimdiiik henüz malûm değildir.

Tevkifat işi

Müddeiumumî Kenan Bey dün Vali Muhiddin Beyi ziyaret etmiştir.

Bu ziyaret esnasında şimdiye kadar yapılan tevkifat işlerinin görüşülmüş olması muhtemeldir.

BİN SÖZ
BİR RESİM

GÜNÜN SİNEMASI
Milliyet

Son günlerde şehrimizde bir uskumru bolluğu vardır. Kayıklar balıkhaneye harıl harıl balık taşımakta ve tablalardan balıklar taşımaktadır.

Belediye intihabatı esnasında Beyler Beyinde rey sandığını maznun olanların muhakemesine dün başlandı.

1726 Numerolu 27 Eylûl 1930 tarihli kanunun tatbiki dolayısile vaki olan ihtiyat Evrakı Naktiye ve Döviz Giriş ve Çıkışları
15 2 ci Kânun 1931 tarihindeki vaziyet

1º — Döviz Giriş ve Çıkışları

8 — 2 ci Kânun 1931 tarihinde mevcut evelki bakıye £.		1.176.500 —
Tahsil edilen yahut hafta zarfında tahsil edilecek olan Dövizler		
Hafta zarfında çıkan Dövizler 8/1/1931 — 15/1/1931 tarihine kadar	£ 40.000	
Fark		£ 40.000 —
15—2 nci Kânun 1931 tarihinde Osmanlı bankası yedindeki Dövizler yekûnu		£. 1.136.500.—

2º — İhtiyat Evrakı Naktiye Giriş ve Çıkışları

Çıkan Evrakı Naktiyenin 8— 2 ci Kânun 1931 tarihindeki bakıyesi	T. L.	12.119.702.93
Hafta zarfında çıkan Evrakı Naktiye	T.L.	
Hafta zarfında giren Evrakı Naktiye 8/1/1931 — 15/1/1931 tarihine kadar T.L.	412.180 —	
Fark		412.180.—
Çıkan İhtiyat Evrakı Naktiyenin 15— 2 ci Kânun 1931 tarihindeki yekûnu	T. L.	11.707.522.93

Osmanlı Bankası

İstanbul menkul kıymetler ve kambiyo borsası ve Osmanlı Bankası Komiserliğinden:

27 Eylül 1930 tarihli ve 1726 numaralı kanuna tevfikan İstanbulda Bankalar konsorsiyomu arafından Osmanlı Bankasına çek olarak teslim ve bankadan istirdat olunan isterlinlerle bunların mukabilinde mevkii tedavüle çıkarılan ve bankaya iade ihtiyat evrakı nakdiye mıkdarını mübeyyin on altıncı tebliğ.

1 — Döviz vaziyeti

1 — 8-1-1931 tarihine kadar Konsorsiyomca Osmanlı bankasına çek olarak teslim edilmiş olan		£ 1176500 —
2 — 8-1-1931 den 15-1-1931 tarihine kadar olan hafta zarfında istirdat olunan	£ 40000	
3 — Fark		£ 40000 —
4— 15-1-1931 tarihine kadar teslimat yekûnu		£ 1136500 —

2 — İhtiyat evrakı nakdiye vaziyeti

Yukardaki birinci madde mucibince isterlin teslimatı mukabilinde mevkii tedavüle çıkarılmış olan ihtiyat evrakı naktiye		T. L. 12119702.93
Yukarıdaki ikinci madde mucibince hafta zarfında istirdat olunan isterlinlere mukabil iade olunan evrakı nakdiye	T. L. 412180	
Yukardaki üçüncü madde mucibince aradaki fark		T. L. 412180,—
Yukardaki dördüncü madde mucibince 15-1-1931 tarihine kadar mevkii tedavüle çıkarılmış olan ihtiyat evrakı nakdiye yekûnu		T. L. 11707522.93

27 eylül 1930 tarih ve 1726 numerolu kanuna tevfikan keyfiyet Maliye vekâleti namına tebliğ ve ilân olunur.

Kullanacağınız yegâne tıraş bıçağı meşhur

"KARTALLI NİESO"

tıraş bıçaklarıdır. Fiatı pek ucuzdur. Lütfen bir tecrübe ve taklitlerinden sakınmak için klişedeki kutu şekline dikkat ediniz.

Türkiye için umumi vekili: İstanbul Fincancılar Arslan Fresko han 16 - 17 No. da VİTALİ

I. SALTİ Tel. İst. 3933 posta kutusu İstanbul 703.

Istanbul Deniz Ticareti Müdürlüğünden:

Bundan evvelki münakasasında beher kilosuna verilen 29 kuruş 75 santim bedel, haddi layık görülmediğinden dolayı yeniden münakusaya konulan 20,25 ton benzini itaya talip elanların teklifnamesini havi ve üzerinde ismi yazılmış ve mühürlenmiş bir zarf ile 562,5 lira teminatı muvakkateye ait Malsandığı makbuzunu veya hükümetçe muteber banka kefaletnamesini muhtevi diğer bir zarfı birincisi ikincisinin içinde olduğu halde 931 senesi şubatının ikinci pazartesi günü saat 15 e kadar müdiriyete vermeleri ve her gün müdiriyet idare şubesine müracaatla şartnamesinin sureti musaddakasını almaları ikinci defa olarak ilân olunur.

Darüttalim
H. BÜRHAN BEY HEYETLERİ

Ramazan geceleri Darüttalim salonunda terennümsaz olacaktır.

Istanbul ziraat bankasından:

Kariyesi	Sokağı	Cinsi	Numarası
Pendik	Arabacı	Hane	93

Gayri mübadillere ait yukarıda yazılı hane kiraya verilmek ve ihalesi 9 şubat 931 pazartesi günü saat 2 de yapılmak üzre müzayedeye çıkarılmıştır. Taliplerin yüzde yedi buçuk pey akçasile ihale saatine kadar bankamıza müracaatları.

Urfa Vilâyeti Daimî Encümeninden:

Miktar	Mikyas	Cinsi	eb'ad, markası
9000	kilo	Telefon teli	Üç milimetre kutrunda
2500	adet	Maa demir Fincan	(10 santim irtifaında)
100	„	Pil takımı (A.D) marka	(13 S. irtifaında)
1000	„	Avrupa zengi	
150	kilo	Nışadır	(İngiliz)
6	adet	Mikrafon zarfı	(Simensi)
40	„	Grafik levhası	
2	„	Onluk satıral makinesi	(Simensi)
3	„	Beşlik „ „	„
14	„	Telefon makinesi	(Tarto)

Evvelce 15 kânunusani 931 tarihinde ihale edilmek üzre yirmi gün müddetle münakasaya konulan, yukarıda cins ve mıkdarı yazılı malzemenin münakasa müddeti görülen lüzum üzerine 24 kânunusani 931 tarihine kadar temdit edilmiştir. Taliplerin şartnameyi görmek ve daha fazla malûmat almak üzre vilâyet daimî encümenine müracaatları ilân olunur.

Erzak münakasası
Yüksek baytar mektebi rektörlüğünden:

Yüksek baytar ve küçük sıhhiyel hayvaniye memur mektebinin dört aylık Et, Ekmek, Süt, yoğurt, Yumurta, Limon vesairesi münakasada olup 4 şubat 931 tarihinde kapalı zarf usulile ayrı ayrı ihaleleri icra kılınacağından talip olanların şeraitini anlamak üzre her gün ve yevmi ihalede Defterdarlıkta müessesatı iktısadiye mubayaat komisyonuna müracaatları.

Et, Ekmak ve Sebze münakasası
Nafia fen mektebi mübayaat komsiyonundan:

Mektebin 931 senesi mayısı gayesine kadar işe ihtiyacı olan ET, EKMEK ve YAŞ SEBZESİNE yevmi ihalede talip zuhur etmediğinden 10-1-931 tarihinde kapalı zarf usuliyle saat 14 te münakasaları yapılacağından taliplerin İktisadî müesseler muhasebeciliğine tevdi edecekleri temimatı muvakkate makpuzlariyle mektepte müteşekkil komsiyonumuza gelneleri.

Erzak ve levazımı saire münakasası
Yüksek orman mektebi rekturluğundan:

Büyükdere de yüksek orman mektebi ile orman ameliyat mektebinin mayıs 1931 gayesine kadar bakiye erzak ve levazımı saire ihtiyacatı kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Talipler şartnamelerini görmek üzre her gön ve münakasaya iştirak için de yevmi ihale olan 4 şubat 931 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 de defterdarlık binası dahilinde müessesatı iktisadiye komisyonuna gelmeleri ilân olunur.

Harbiye mektebi müdiriyetinden:

1 — As. Lise ve orta mektepler için riyaziye ve fizik ilimleri ve tarih ve coğrafya ve türkçe ve edebiyat ve Almanca, Fransızca ingilizce dersleri muallimlerine ihtiyaç vardır.

2 — Talip olacak zevatın Darülfünundan mezun veya lise ve yahut orta mektep muallimliği için Darülfünundan sertifikalı olması şarttır.

3 — Tafsilât almak için İstanbulda Tophane As. Ls. Mf. liğine müracaat olunmalıdır. Müracaat tahriri ve şifahi olabilir.

ISTANBUL VİLÂYETİ
DEFTERDARLIK İLÂNALRI

Satılık kâgir ev No 17, Ali efendi sokağı, İmrahur İlyas bey mahallesi, Yedikule, iki katta üç oda ve sair müştemilât, bedeli peşin para 1000 lira, satış pazarlıkla 26 kânununsani 931 pazartesi 15 Defterdarlıkta (R-407)

* * *

Satılık kâgir ev No 17, Sideris sokağı, İmrahor İlyas bey mahallesi, Yedikule, alt katta 1 oda 1 helâ, 1 inci katta iki oda 1 sofa, parası peşin verilmek şartile 700 lira, satış pazarlıkla 26 kânunusani 931 pazartesi 15 defterdarlıkta (R-404)

Kızıldizede seyyar jandarma piyade alay komandanlığından:

1 — 35000 kilodan 45000 kiloyâ kadar saman ellibinden 65 bin kiloya kadar ot 30000 den 40000 kiloya arpa 750 den 850 kiloya kadar gaz 150000 den 200000 kiloya kadar kuru tezek alenî usuli ile münakasaya konulmuştur. 2 — münakasa 19-1-931 den 21 gün müddetle devam edecek ve 9-2-931 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 Beyazıtta seyyar jandarma birinci tabur kumandanlığında müteşekkil komisyonca fiatlar haddi layık görüldüğü takdirde ihaleyi kat'iye icra olunacak. 3 — Talipler mecmuuna bir veya bir kaçına pey sürebilirler. 4 — Münakasaya iştirak edecekler bedeli muhammine göre saman için 135 ot için 244 arpa için 27 gaz için 30 ve tezek için 225 liralık teminatı muvakkate akçasını usulen kumisyona tevdi edecekler. 5 — erzak ve mahrukatın mahal ve tarih teslimi diger şeraiti anlamak için mezkûr komisyona müracaatları ilân olunur.

BÜYÜK TAYYARE PİYANGOSU

YENİ TERTİP BAŞLADI

1. Cİ KEŞİDE 11 ŞUBAT 1931

Yeni plânda 3 ve 6. cı keşidelerde büyük ikramiyeler ve ayrıca amorti vardır

3. çü keşidede 100,000 liralık büyük ikramiye konulmak suretile tertip üçer keşidelik iki kısma ayrılmış gibi bir şekil almıştır

Mükâfatlar keşide sırasile: 20,000; 25,000; 30,000; 35,000; 40,000 ve

100,000 Liradır

Çok Zengin olan yeni plânı talep ediniz

Biletlerin satılmasına başlanmıştır.

İLÂN

Bayburt: Coruh un fabrikası Türk anonim şirketi hey'eti umumiyesinin 1-2-931 pazar günü içtimaı mukarrer bulunduğundan hissedaranın esaleten veya vekâleten mutasarrıf oldukları hisse senedatını şirket kasasına teslim adet ve numaralarını havi dühuliye varakasını almaları lüzumu ilân olunur. 1-1-931

Bayburt : Coruh şirketi

Ruznamei müzakerat

1—Bilânçonun tetkik ve tasdiki.
2—Meclisi idare azalığından inhilâl eden dört azanın intihabı.
3—Mürakıp ve meclisi idare raporlarının kıraati ve tasdiki.
4—Alektrik ve bazı mesail hakkında müzakerat.
5—İki mürakıp tayini.

Mes'ûl müdür: Ebubekir